

ಕುರಾವಂಜಿ

KURAVANJI
Kannada Monthly

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀಲಿ ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೇ.,
ಶ್ರೀಮತಿ ಟಿ ಸುನಂದಮ್ಮ,
ಶ್ರೀ|| ಹಾ. ರಾ.
ಶ್ರೀ|| ಕೆ. ಎನ್. ಕಿಟ್ಟನ್
ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನೀತಿ ಕೃಷ್ಣ
ಸ್ವಾಮಿ

ಶ್ರೀ|| ಎಚ್.ಎ
ಶ್ರೀ|| ಪ್ರಸಾದ್
ಶ್ರೀ|| ವಾಶಾಢಿ ನೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ಎಪ್ರಿಲ್

೧೯೬೬

೨೫
ಜ್ಯ.

ತೆರಿನಗೆಯ ಮೂಸಪತಿಶೆ

For 3 way Beauty Treatment....

RAJA
SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO. BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY.

FAS ~

Koravanji, April 1966

ಸಂಪುಟ ೨೫]

ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೬೬

[ಸಂಚಿಕೆ ೧

ಬಂಧು ಬಳಗಕ್ಕೆಲ್ಲಾ “ ಪರಾಭವ ” ಸಂವತ್ಸರವು ಹೊಸ ಹರುಷವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಸುಖ ಸುತ್ಯಪ್ತಿಗಳನ್ನೀಯಲಿ ಎಂದು ಕೂರವಂಜಿಯು ಬಿಚ್ಚಿದೆಯಿಂದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾಳೆ.

ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು

ಇಂದಿರಾಜಿ ಸಂಪುಟ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ

(ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ)

—ಹೌದು ಸಂಪುಟದ ಸಚಿವರೆಲ್ಲ ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಎದುರು ಪತ್ರಿಕಾ ಟೀಕೆ)

*

*

*

*

ಉಗಾದಿಗೆ ಉಗುಳು ನೀರು ಅಂತ ಗಾದೆ ಕೇಳಿದ್ದೆವು.

—ಪಂಚಾಂಗ ಶ್ರವಣವನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕೂತು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ದಿಟ ಅಂತ ನಂಬಿದೆವು.

*

*

*

*

ಯಾವ ನೀತಿರೀತಿಗಳಿಂದ ಶತಾಯುಗಳು ಹಾಗಾಗ್ತಾರೆ ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ.

—ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಆಗಲು ಆಸೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ ? ನಮ್ಮ ಸವಾಲು.

ಇಂಡಿಯಾ ವಿಮಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದ್ದಾರಂತೆ,

—ಇತ್ತೀಂದೀಚೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳನ್ನು ಕಂಡು. ಅವರೂ ಹೆದರಿದ್ದಾರೆ. ಏನೋ ಒಂದು ಕುಂಟು ನೆಪ ಹಿಡಿದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದೆನ್ನುವುದು ಖಚಿತವಲ್ಲವಂತೆ.

* * * *

ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆದಿರಿ, ಎಂದು ಅಕಾಡಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ

—ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗೋವಾಗ ಬಾಡು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್ತೀನಿ. ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ ಆದಾಗ ಗಂಟಲಂ ಹತೋಟಿಗೆ ಬಂತು. ಎಂದರಂತೆ,

* * * *

“ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.”

(ಸಚಿವರ ಹೇಳಿಕೆ)

—ಗೊತ್ತು, ಅವರಿಗೂ : ನೆಲ್ಲಿ-ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಬುಸ್ ಅಂತ ಗಾಳಿ ಬರುತ್ತೆ. ಆಗ ವಿಸಾಟರ್ ತಿರುಗುತ್ತೆ, ನೀರಿನ ಬಿಲ್ ಗೇರಿ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಏರುತ್ತೆ. ಬರದೇ ಇರೋ ನೀರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಮೇತ ಹಣ ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ.

* * * *

ಎನ್, ಜಿ. ಓ. ಗಳೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಪೈಸೆ ಅಂತ. ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನೌಕರರಿಗೆ ಕೊಡ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು.

—ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡೋ ಸಂಬಳಕ್ಕಿಂತ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಲ್ಲ.

* * * *

ಹಳೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ, ಹೊಸ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆಯಂತೆ.

—ತಿರುಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಸುದ್ದೀನೆ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸೋದಾ!

* * * *

ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ರಾಮನವಮಿ ಹಬ್ಬದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಯಾಕೆ ? ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ.

—ನಪಾಸಾದರೆ ಸಂಗೀತದ ಗಲಾಟೇಲಿ ಓದುಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ನೆಪ ಸಿಗಲಿ ಅಂತ, ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಮರಿ !

=====

ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮಾತು

“ ಗಿಣಿಯು ಪಂಜರದೊಳಿಲ್ಲ

ಹರಿಹರಿಯೇ ! ಬರಿ ಪಂಜರವಾಯಿತಲ್ಲ ! ”

ಎಂದು ಕುರುಡ ಭಿಕ್ಷುಕ ಒಬ್ಬ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹಾಡ್ತಾ ಇದ್ದ. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ದಿನದ ಅಡಿಗೆಗೆ ಅಂತಲಾದರೂ ತರಕಾರಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗಿದ್ದ. ಕೊಂಡಿದ್ದೂ ಆಗಿತ್ತು. ಆಗ ಈ ಹಾಡು ಕೇಳಿಸಿತು.

ಎದೆ ಥವ ಥವ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಗಿಣಿ ಪಂಜರದಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ? ಎಂದು ಹೆದರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಗಿಣೀನ ಸಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಸಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಗಿಣಿ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯ ? ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಂಜರಂಗನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಕಂಡವರ ಎದುರಿಗೆ ಕಂಣಿಬೇಕು, ಮೆರೀಬೇಕು ಅಂತ ಅದಕ್ಕೂ ಆಸೆ ಇರುತ್ತಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಬೇಗ ಬೇಗ ಮನೆಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಉಗಾದಿಯ ಹಿಂದಿನ ಸಂಜೆ. ಮನೇಲಿ ಮಗಳೊಬ್ಬಳೇ ಇರ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ. ಏನಾರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇರ್ತಾಳೇನೋ ? ಹೋದ ವರ್ಷ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾಳೇನೋ ಎಂದು ಕುಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಸರ ನಡೆದೆ.

ಮನೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿತ್ತು. ಪರಾಂಡದಲ್ಲೇ ಮಗಳು ಕೂತಿದ್ದಳು. ಕಾಗದ ಗಳನ್ನೂ ಓದುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಕಂಡು ಎದ್ದಳು. ನಗಮಂಜಿಳಾದಳು. “ ಏನೇನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅಪ್ಪಾ ” ಎಂದು ಸಡಗರದಿಂದ ಕೇಳಿದಳು. ಅವಳ ಸಡಗರ ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಯಿತು. ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಂತ ಏನೂ ತಂದಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದಿನದ ಅಡಿಗೆಗೆ ಅಂತ ತಂದಿದ್ದೆ. ನೊಂದಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಒಂಟಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಿದಳು ಎರಡು ಮಾವಿನಕಾಯಿ. “ ಎಂತಹ ಜಾಣ್ಮೆ! ನೀವು” ಕಾಡ ಹುಡುಗೀಗೆ ಹಸಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿಚಟ್ಟಿ ಇಷ್ಟ. ಹಲ್ಲೆಗೆ ಹುಳಿ ಹಿತವಾಗಿ ತಟ್ಟಿದರೆ ಸುಖ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಕ್ಕೇರುತ್ತೆ. ನಾಳೆ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಾರಸವ ಜೊತೆಗೆ ಎರಡು

ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಚೂರು ಇಡ್ತೀನಿ. ನಂಜಿಕೊಂಡು ತಿನ್ನಿ. ಮಾವಿನಕಾಯಿ
ಜಟ್ಟಿ ಅನ್ನ ಕಲಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆಮೇಲೆ ಒಬ್ಬಟ್ಟು ಪಾಯಸ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಿದ್ದೇ ಇರಂತ್ತೆ.
ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಊಟ ಮಾಡೋಣವ್ವಾ ” ಎಂದಳು.

ಆಗಲಿ ಅಂತ ಹೇಳುಕ್ಕೂ ಗಂಟಲು ಒತ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಒಲವಿನ
ಮಗಳು ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ನನಗೆ ಇರೋ ಮಗಳು. ಇವಳೂ ತನ್ನ ನೆಲೆಗೆ ಹೊರಟು
ಹೋದರೆ, ಹಂತ್ತದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಹಾವಿನಂತೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತಲ್ಲ
ಎಂದನ್ನಿಸಿತ್ತು.

ಮಾತು ಉಡಾರಿಯಿಸಿ. “ ಅದೂ ಯಾರದಮ್ಮ ಕಾಗದ ! ಬೆಳೆದು ವಯಸ್ಸಿಗೆ
ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು. ಕಂಡ ಕಂಡವರೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಇಟ್ಟುಕೋಬಾರದಮ್ಮ ”
ಎಂದೆ.

“ ಅಪ್ಪಾ ! ಎಂದೂ ಅಂಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಟ್ಟವರಲ್ಲ ನೀವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊ ಅಂತ ಅಂದಿದ್ರಿ. ಅಂತಹದುರಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಏನು
ಬಂತು ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುಕ್ಕೆ ” ಎಂದಳು ಕೊರವಂಜಿ.

ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ಸುಮ್ಮಾಗಿದ್ದೆ.

“ ಗುಟ್ಟೇನು ಇಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ನಾನೇನೂ ಮಾಡಲ್ಲ
ಅಪ್ಪ. ಅಕ್ಕ ಕೊರವಂಜಿಗೆ ಅಂತ ತಮ್ಮಂದಿರು ತಂಗಿಯರು ಬರೆದ ಕಾಗದಗಳು.
ಹಿರಿಯಕ್ಕನ್ನ ಕಂಡರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಲು ಕುಪಿ ” ಅಂತ ಅಂದಳು.

ಸುಮ್ಮಗೇನೇ ಇದ್ದೆ.

“ ಊರಂ ತುಂಬ ಮುದ್ದಾ ಮಾಡುವ ತಮ್ಮಂದಿರು, ತಂಗಿಯರೂ ಸಾವಿರಾರು
ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅಪ್ಪ ” ಎಂದಳು. ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಅಂದ ಧ್ವನಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

“ ಮುದ್ದಾಡೋರೂ ಮುದ್ದಾಡೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಾಡಬೇಕಮ್ಮ ” ಎಂದೆ
ಮಗುವಾಗಿ.

“ ಅಯ್ಯೋ ಅಪ್ಪಂಗೆ ಅರಳು ಮರಳು ಅಮರಿಕೊಂಡಿತು ” ಎಂದೂ ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ
ನಗುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು.

“ ಯಾಕೆ ತಾಯಿ ” ಎಂದೆ.

ನೋಡಪ್ಪಾ ! ಒಬ್ಬ ತಮ್ಮ ನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನದ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ, ಅಕ್ಕ
ನಿನಗಿನ್ನೂ ೨೩ ಪ್ರಾಯ. ೨೪ ಆಗಿಹೋಯ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರಜತ
ಘಂಹೋತ್ಸವ. ಅಂತೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರಲ್ಲೇ “ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ” ಅಂತ ಬರೆದಿ

ದ್ದಾನೆ. ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪಿದ ನೀವು ಈಗ ವೇದಾಂತ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದೂಡೋರು ಮುಂದೂಡೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂತ. ಈಗ ನೀವು ಮುಂದೂಡ್ತೀರಿ, ನನ್ನನ್ನ. ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಾಗ ನಾನು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಮುಂದೂಡ್ತೀನಿ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಭವಭೂತಿ ತರಹ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೂಡ್ತೀನಿ. ಅದರ ಯೋಚನೆ ಯಾಕಪ್ಪಾ” ಎಂದಳು ಕೊರವಂಜಿ.

“ ಅದೂ ಸರಿ, ಮಗಳೇ, ಆದರೆ ನನ್ನ ಇಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದರೆ, ಭವಿಷ್ಯದ ಯೋಚನೆ ಕುಕ್ಕುಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ” ಆಂದೆ.

“ ಇರೋತನಕ ಸುಖವಾಗಿರೋಣ ಅಪ್ಪ, ಹಾರ್ಟ್‌ಫೈಲ್ಯೂರ್ ಆಗೋರಿಗೆ ಮೊದಲ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಏನಿರುತ್ತೆ ? ಹಾಗೇ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನೂ ಬಂದಾಗ ಅನುಭವಿಸೋಣ.

ವಿಶ್ವಾವಸು ಹೋಯಿತು—ಪರಾಭವ ಬಂತು. ನಮಗೇ ಪರಾಭವವೋ ನಮ್ಮೆದುರು ನಿಂತಿರುವ ಜನತೆಗೆ ಪರಾಭವವೋ, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿ” ಎಂದಳು.

“ ಹ್ಲೂ ಕಣಮ್ಮಾ ” ಎಂದೆ.

ನಾಗಾಲಾಂಡಿನ ಗೌರ್ಮರ್ ಆಗಿ ರೆ|| ಮೈಕೆಲ್‌ಸ್ಯಾಟ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸು ತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ನಿರಾಧಾರವಾದುದು.

* * * *

ದೇಶದ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ದೊಂಬಿ ಪ್ರಕರಣಗಳು ನಡೆದುದನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಚುನಾವಣಾ ದೊಂಬಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತೋ ಎಂದು ಭಯವಾಗುತ್ತೆ.

* * * *

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಸುಲಿಗೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಚಂಡ ಮೆರವಣಿಗೆ ನಡೆಯಿತಲ್ಲ.

ಸುಸ್ತಾದ ಮೆರವಣಿಗೆಕಾರರು ಕಾಸು ಕೊಡ್ತೀವಿ ನೀರು ಕೊಡಿ, ದಾಹ ಅಂತ ಕೂಗಿದರೂ ಅನ್ನುವದೂ ಕೇವಲ ಕುಹಕ.

ಲೋಕೋದ್ಧಾರ

ನವ ಮನ್ವಂತರದ ತಲೆನೋವು

ನವಮನ್ವಂತರ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲವೇ ಇಲ್ಲ. ವಸುದೇವನನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಉಗ್ರಸೇನನನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ತಳ್ಳಿ ಕಂಸನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿ ನವ ಮನ್ವಂತರವನ್ನು ತಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯುಗದಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಲೋಕವನ್ನು ದೈವೀ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಗೊಳಿಸಿ ರಾವಣನು ನವಮನ್ವಂತರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದ.

ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನೂ, ಡೇರಿಯಸ್ಸನೂ, ಸೀಜರನೂ, ಘಜ್ನಿ ಮೊಹಮ್ಮದನೂ, ಬ್ರಿಟಿಷರೂ; ಲೆನಿನ್, ನಾಸೆರ್, ಸುಕರ್ನೊ ಪ್ರಭೃತಿಗಳೂ ಮಾವೂ ಕ್ಯಾಸ್ತೊ ಮೊದಲಾದವರೂ, ಹೊಚಿಮಿನ್, ಸ್ವಾಲಿನ್, ಕೊಸಿಗಿನ್ನರೂ ಅದನ್ನು ವಂತ್ರೆ ವಂತ್ರೆ ಪುನರುತ್ಥಾನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜೀಯ ರಾಮರಾಜ್ಯದ ಕನಸು ಇಂದು ನನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮರಾಜರ ಕೃತಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಈ ಮನ್ವಂತರಗಳು ನಮಗೇಕೆ ತಲೆನೋವು ತರುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ಅರಿಯದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಕವಿಗಳು, ದಾರ್ಶನಿಕರು ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿ ನಮಗಾಗಿ ಕಾದಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದ ದಿವ್ಯಾನುಭವ, ಯುದ್ಧ, ಒಳಸಂಚು, ಶೋಷಣೆ, ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇರಿತ, ಕ್ಷಾಮ, ಡಾಮರ, ದಂಗೆ, ಪ್ರತಿದಂಗೆ, ಕಲ್ಲೆಸೆತ, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೇ ಪ್ರಧಾನವಾದುದೇ? ಜೀವ ಜೀವಕೆ ಉದ್ದೀಪನವಾದುದೇ ಜೀವನವು ಎಂದಾದರೆ ಆಯೂಬ್-ಭುಟ್ಟೋ, ಸುಕರ್ನೊ-ಸಂಹಾರ್ತೋ, ಕೊಸಿಗಿನ್-ಕೃಶ್ಚೇವ್, ವಿಲ್ಸನ್-ಜಾನ್ಸನ್, ಮೊರಾರ್ಜಿ-ಕಾಮರಾಜ್ ಇವರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯದೇ? ವಿಶ್ವಮಾನವತೆಯ ಕನಸು ಕಾಣುವ ನಮಗೆ ಈಜಿಪ್ಟ್-ಇಸ್ರೇಲ್, ಅಮೆರಿಕಾ-ಚೀನಾ, ನಾವು-ನಾವು ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮೂಲಭೂತ ದ್ವೇಷ ಏಕೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಂಡದನ್ನೇ ಅರಿಯಲಾಗದ ನಮಗೆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿ ಹೇಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ ?

ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ

೧ ರಾಜಶಾಹಿ

ಇದೂ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ರೀತಿ. ರಾಜನು ತನಗೆ (ಅಥವಾ ತನ್ನ ರಾಣಿಗೆ) ಇಚ್ಛೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅರಸು ರಾಕ್ಷಸ ವಂಶೀಯರಿಂಬುವ ಮೊರೆವ ಹುಲಿಯಾದಾಗ ದೇಶದ ಜನಪದಕ್ಕೆ ದುಃಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನ ಕೈಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಏಳುತ್ತವೆ. ಅವನನ್ನು ತೆಗೆದು ನಾನೇ ಆ ಒಬ್ಬನೇಕಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅನೇಕರ ತಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗುತ್ತದೆ. ಆ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ರಾಜಕುಮಾರರು. ರಾಜಕುಮಾರನು ಬೇರೊಬ್ಬ ರಾಜನ ಕುಮಾರಿಗಾಗಿ ಹಲ್ಪಿಡದೇ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಪಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಹಲ್ಪಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾದುನೋಡುವ ತಾಳ್ಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜರು ಗುಲಾಮರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಲೆಗಂದಾಯ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜಶಾಹಿಗೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಶಾಹಿಯಲ್ಲಿ ಜನಗಳು ಸುಖವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

೨ ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ

ರಾಜನ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಆರಂಭವಾ ಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಎಂದರೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬನ ಕೈಯಲ್ಲೇ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವವಿದ್ದರೇ ಸರ್ವಸಮಾನತೆ ಸಾಧ್ಯ. ಉದಾ : ಸ್ವಾಲಿನ್ನನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರಜೆಗಳು ನಾಶಹೊಂದಿದರು, ಮಾವೋ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಟಿಬೆಟ್ಟು ಸಣ್ಣಗೆ ಸವೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ವಸಮಾನತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ:—ಅಭಿ ಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಾಶ, ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಾಶ-ಪತ್ರಿಕಾಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಾಶ ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾದಮೇಲೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯೂ ನಾಶ ಹೊಂದು ತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಜನ ಕುಣಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಮ್ಯೂನಿಸಂನಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ ರುಚಿಕಂಡದರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆ.

ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವ

೧ ನಾಶಾತ್ಮಕ ರೀತಿ

ಇಲ್ಲಿ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಕಾಮಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮತದಾಸ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಲ್ಲವೂ ಉಂಟು. ಇಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಎಂದರೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಎಂದರ್ಥ. ಬಂಡವಾಳ ದಾರರ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ದೇಶ ನಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಘ ಸಂಪ್ರದಾಯ

ಗಳೆಲ್ಲ ಅವರ ಹಿತವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಬೇಕು, ಬಂಡವಾಳದ ರಕ್ಷಣೆಯೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯರಕ್ಷಣೆ ಕಮ್ಯೂನಿಸಂನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಾಲ ಬಡುಕರು ಹೇಗೆ ಕಾಮ್ರೇಡರೋ, ಹಾಗೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಬಾಲಬಡುಕರೆಲ್ಲ ಮಿತ್ರರು. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದರೆ ಸ್ಪೆಷ್ಚಾಚಾರ. ಇಲ್ಲಿ ಅಲಿಪ್ತತೆಯೊಂದೂ ಪಾಪ.

ಅವರು ಇರುವ ರೀತಿಯೇ ಸುಖ. ಅವರು ಪಾಲಿಸುವ ನೀತಿಯೇ ಸಂ-ನೀತಿ.

ನಿಜವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಕಂಡವರೆಲ್ಲಾ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಸುಖ ಸುಖವಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

೨ ಭಾರತೀಯ ರೀತಿ

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ತಲೆ ತಲೆ ಪಟ್ಟಿಗಾರರ ರಾಜ್ಯ. ಅಲಿಪ್ತತೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೋಗ. ಕಂಡವರನ್ನು ಕಂಡು ಕೌದಿ ಹೊಲಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ನೀತಿ. ಇಲ್ಲಿ ಓಟುದಾರರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಕ್ಷರ-ನಿರಕ್ಷರ ಎಂಬ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ವಿದ್ಯೆಯ ಗಂಧ ಅಳಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಸರ್ತಿಫಿಕೇಟು ಪಡೆದವರೇ ವಿದ್ಯಾವಂತರೆಂದು ಹೆಚ್ಚು ಓಟು ಬಂದವರೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದೂ, ಅವರು ಮಾಡಿದುದೇ ಆಡಳಿತವೆಂದೂ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಬಲವಾದಿಗಳು ಪಶ್ಚಿಮ ರೋಗಿಗಳು ಎಡವಾದಿಗಳು ರಷ್ಯ ಚೀನ ರೋಗಿಗಳು.

ಏರುವ ಬೆಲೆ, ಬರಿಹೊಟ್ಟೆ, ಮೂರ್ಖ ಕೃತ್ಯ, ಅಸೂಯೆ, ಪ್ರದರ್ಶನ, ಗಲಭೆ ದೊಂಬೆ, ಸೋಮಾರಿತನಗಳೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ವಾಕ್ ಮತದಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿರು ವುದಕ್ಕೆ ಗುರಂತು.

ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಅನೀತಿವಂತರ ನೀತಿ ಬೋಧನೆ, ಹಿಂಸಾವಾದಿಗಳ ಅಹಿಂಸಾ ಬೋಧೆ, ಜಾತೀಯವಾದಿಗಳ ಸರ್ವಧರ್ಮಸಮನ್ವಯ ಗಳನ್ನು ಅನುದಿನವೂ ಕೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವ.

ಫಲಶ್ರುತಿ :

ಮೇಲ್ಕಂಡ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಸುಖವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖ ನೆಲೆಸಬೇಕಾದರೆ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆ ಯುವುದೇ ಮಾರ್ಗ.

ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನವ ಮನ್ವಂತರ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ಸುಖದ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದೇ ಸುಖವಾಗಿರಲು ಇರುವ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. —ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ತಿರುಗು ಬಾಣ

ಅನೇಕವೇಳೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗ ನಮಗೇ ತಿರುಗಿಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು “ತಿರುಗುಬಾಣ” ಎನ್ನಬಹುದು. (ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ Rebound ಪದ ಇದೇ ಅರ್ಥ ಕೊಟ್ಟೀತೇ ?)

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಕೊರವಂಜಿಗೆ “ಹೆಸರಲ್ಲೇನಿದೆ”? ಎನ್ನುವ ಲೇಖನ ಬರೆದಂ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ತಲೆಬರಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಅಚ್ಚಾದ ಲೇಖನದಡಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿತ್ತು ! “ನಿನ್ನ ಹರಕು ಶೈಲಿಯನ್ನು ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟೆವು ; ಹೆಸರಲ್ಲೇನಿದೆ ಎಂದು ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಹಾಕದಿದ್ದರೇನು ?” ಎಂದು ಮೂಗಂ ಮುರಿದರು ಗೆಳೆತಿಯರು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ನನಗೆ “ತಿರುಗು ಬಾಣ”ವಾಯ್ತು !

* * * *

ಮೈಲಾರಯ್ಯನಿಗೆ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುವ ಭ್ರಮೆ. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ವನಮಹೋತ್ಸವ, ಮಿತಸಂತಾನ ಒಂದೇ ಎರಡೇ ಅವನಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ವಿಷಯ ! ಆದರೆ, ಅವನ ವಾಕ್ಷಟತ್ವದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮನೆ ! ನಾಲ್ಕು ಜನರೆದುರೂ ಮಾತಾಡೆಂದರೂ, ಮೂರ್ಛೆ ರೋಗ ಬಂದಂತೆ ಮೈನಡಂಕ, ಪಾಪ !

ಅವನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಏಚಾರವೆಂದರೆ, ಆಹಾರ ಮಿಗಿತಾಯ್ತು. ತಿಂಗಳ ಮುಂಚಿನಿಂದ ಮನೆಯವರ ಕಿವಿ ಕೊರೆದಿದ್ದ ; ಈ ಸಾರಿ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬ ಬಹಳ ಸರಳರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು ; ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಕೇರಳದಲ್ಲಂತೂ ಅಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಪರದಾಟ, ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದಾಟ ! ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಹನ್ನೆರಡು ಬಗೆ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ತಿನ್ನುವುದು ಯಾವನ್ಯಾಯ, ಎಲ್ಲಿಯ ಧರ್ಮ ?”...ಇತ್ಯಾದಿ.

ಯುಗಾದಿಯ ದಿನ, ಮಿಂದು ಮಡಿಯಂಟ್ಟು, ದೇವರಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು, ಗ್ರಾಮ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಮಾಡಿ, ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಊಟದಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಅಗ್ರದ ಬಾಳೆಲೆ, ಅದರ ಮುಂದೆ ರಂಗೋಲೆ, ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ನೀರಿನ ಲೋಟ ನೋಡಿದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ, “ಇದೇನು ! ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಊಟ ಮಾಡೋನು ? ಬಾಕಿಯವರದೆಲ್ಲ ಊಟ ಆಗಿಹೋಯಿತೇ ?” ಎಂದ. ಬಿಡೀಂದ್ರ ಹುಡುಗರು ಸುವಮ್ಮನೆ ಗಲಾಟೆ

ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ! ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಹಾಯವಾಗಿ ಉಣ್ಣುವಿರುತ್ತೆ ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳು : ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಅಡಿಗೆ ವೇನೇಲೇ ಹಾಕಿ ಕೂರಿಸಿದೀನಿ” ಎಂದಳು ಸರಸು. “ನೀನು ?”...“ನಾನು ನಿಮಗೆ ಬಡಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನನಗೇನು ಅವಸರ ?” ಎಂದಾಗ ಪ್ರೇಮದ ಮಡದಿಯ ಆತಂಕದ ಬಗೆಗೆ ಹಿಗ್ಗುತ್ತ ಹುಳುಕು ಹುಲ್ಲು ಸಾಲಿನ ನಗೆಬೀರಿ, ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತ. ಬೇವುಬೆಲ್ಲ, ಉಪ್ಪು, ತುಪ್ಪ, ಬಿಸಿ ಸಾರು ಅನ್ನ, ಬೆಲ್ಲದ ಪಾಯಸ, ನೀಡು ಮಜ್ಜೆಗೆ ಬಡಿಸಿದಳು. ಸರಸು. “ಪರವಾಗಿಲ್ಲಕಣೇ, ನಾನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಹೇಳಿದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಾದಾನ ಅನುಸರಿಸಿದೀಯೆ !” ಮೆಚ್ಚಿದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ !

ಉಂಡು, ಮುಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಗ್ಗುಲಾಗ ವವೇಳೆಗೆ, ಕರಿ ಹುಡುಗಿ ಪದ್ಧಿ ಮೂರು ವರ್ಷದ್ದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂತು ‘ಡರ್’ ಎಂದು ತೇಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ನೀವಿಕೊಂಡಿತು. “ಇದೇನೇ ಪದ್ಧಿ ಪೆದ್ಧಿ ? ಬೆಲ್ಲದ ಪಾಯ್ಸ ಸಾರನ್ನ ತಿಂದದ್ದಕ್ಕೇ ಹೊಟ್ಟೆಭಾರ ಆಯ್ತೇ ?” ನಕ್ಕ ಪದ್ಧಿಯ ಅಪ್ಪ. “ಬೆಲ್ಲದ ಪಾಯ್ಸಾನೇನಾ ! ಒಬ್ಬಟ್ಟು, ಚಿತ್ತಾನ್ನ ಕೋಚಂಬ್ಲಿ, ಪಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ತಿನ್ನಿಲ್ವಾ ?” ಎಂದಿತು ಪದ್ಧಿ. ಪೆಚ್ಚು ಮುಖದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ನಿಗೆ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ನಾಲ್ಕು ಕಂಠಗಳು ಮುಸಿ ಮುಸಿ ನಕ್ಕ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು !

ಅದು ಮೈಲಾರಯ್ಯನಿಗೆ ಹೊಡೆದ “ತಿರುಗು ಬಾಣ” !

* * * *

ಡಾಕ್ಟರ್ ಧನ್ವಂತು ಪೇಟೇ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಪು ತೆರೆದಾಗ, ಪೇಪೆಂಟುಗಳು ಸಾಲಂಗಟ್ಟಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ತಾನೇ ಚೀಟಿ ಬರೆದು, ಗುಳಿಗೆ ಅರೆದು, ಔಷಧಿ ಕದಡಿ, ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿತು. ಹೇಗೂ ಕಾಲೇಜು ಕಟ್ಟಿ ತುಳಿದಿದಾಳೆ. ಅಡಿಗೆ ವೇನೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮ ಇದ್ದಾಳೆ. ಹೊತ್ತು ಹೋಗದೆ ಹೊಲಸು ಕಾದಂಬರಿ ಓದುವಬದಲು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವಳೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ಓಡಿತು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯ ಬದ್ಧಿ ! ಡಾಕ್ಟರ್ ಧನ್ವಂತ್ರಿಯ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ಅವರ ಅರ್ಧಾಂಗಡಿ ಆದಳು, ಅರ್ಧಾತ್ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಆದಳು !

ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ, ಅಮ್ಮ ಮಾಡಿ ಬಡಿಸಿದ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನು ಅಳತೆ ಮೀರಿ ತಿಂದದ್ದರಿಂದ, ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಭಳಕು ಹೊಡೆಯ ತೊಡಗಿತು. ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಎರಡು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಔನ್ನು ಕಷಾಯ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಟ್ಯಾಬು ಸಹಿತ ಒಂದು ನಿಂತಳು. “ಅರ್ಜೀಣಕ್ಕೆ ಯಾಕೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈದ್ಯ ? ಒಂದು ಡೋಜು ಕಾರ್ಮ್ ನೆಟಿವ್ ಸಾಕು” ಎಂದ ಧನ್ವಂತ್ರಿ. “ಯಾಕೆ ? ಇದೇ ಹೊಟ್ಟೇನೋವಿಗೇ ಎರಡು ಇಂಜಕ್ಷನ್ನು ಎಂಟು ಗುಳಿಗೆ, ಸೀಸೆ ತುಂಬ ಮಿಕ್ಶರ್ ಕೊಡ್ತೀರಿ ಪೇಪೆಂಟುಗಳಿಗೆ ? ಡಾಕ್ಟರಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಬಂದದ್ದೂ ರೋಗವಲ್ಲವೇ ?” ಎನ್ನುತ್ತ ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚಿ, ಗುಳಿಗೆ ನುಂಗಿಸಿ, ಕಷಾಯ ಹುಯ್ದೇಬಿಟ್ಟಳು ಗಂಟಲೊಳಕ್ಕೆ.

ಪೇಷಂಟಿನ ಬಿಲ್ಲು ಬೆಳೆಸಲು ಅಷ್ಟು ಔಷಧಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಧನ್ವಂತರಿ ಕಾಂಪೌಂಡರ್ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ "ತಿರುಗುಬಾಣ" ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡ !

* * * *

"ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ನಾನು ಹಾಕಿದ ಗೆರೆ ದಾಟುಲ್ಲ" ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ 'ಕಮಿಷನರಿಣಿ' ಅಂಬಾಬಾಯಿ. ನಮಗೆ ಅಂಥಾ 'ಕೋಳಿ ಕುಕ್ಕಿ' ಗಂಡನಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಆಕೆಯವೇಲೆ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು. ಗಂಡನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾನೇ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾಳೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು.

ಹಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ "ನಾಳೆ ಹೂರಣದ ಹೋಳಿಗೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ" ಎಂದರು ಅಂಬಾಬಾಯಿ.

"ಹೌದೇನ್ರಿ ? ಹಾಗಾದರೆ ಅವರೆಷ್ಟು ಹೋಳಿಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೋ ?" ಕುಹಕ ಕವಲಾಕ್ಷಿ ಕೇಳಿದಳು.

"ಅವರೇನೋ ಎಷ್ಟಾದರೂ ತಿಂದಾರು. ಆದರೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕರಮೇಲೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡೂಲ್ಲ."

"ಓಂದುವೇಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಂದರೆ ಏನುಮಾಡ್ತೀರಿ ಅಂಬಾಬಾಯಿ ?"

"ಅದು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ !"

"ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ 'ಬೆಟ್' ಕಟ್ಟೀರಿ ?"

"ಹತ್ತು !"...

"ಹಾಗಾದರೆ, ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಜಮಾನನ್ನ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕರಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನ ಅವರು ಮೀರಿದರೆ ನಮಗೆ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ನಿಮಗೆ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ."

ಕವಲಾಕ್ಷಿಯ ದಂಡುಕಿಗೆ ಕೊರಗಿದೆವು ; ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅತ್ತೆವು.

ಮಾರನೇ ದಿನ, ದಂಪತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಹೆದರುತ್ತ ಹೂರಣದ ಹೋಳಿಗೆ ತಟ್ಟೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಂಬಾಬಾಯಿ, "ಬೇಡಿ ಸುನಂದಮ್ಮ. ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಹಬ್ಬದೂಟ ಅಲ್ಲವೇ ! ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಹೋಗಿದೆ" ಎನ್ನುತ್ತ ತಟ್ಟೆ ಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅವರ ಯಜಮಾನರು ಎರಡು ಹೋಳಿಗೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಗಬಗಬನೆ ತಿಂದರು. ಅಂಬಾಬಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾದರು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮನೆ ; ರಾಯರು ಅಲ್ಲೂ ಎರಡು ಹೋಳಿಗೆ ನುಂಗಿ ದರು. “ಬೇಡೀಂದ್ರೇ ಮೈಗಾಗಲ್ಲ !” ಮೃದುವಾಗಿ ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಅಂಬಾ ಬಾಯಿ, “ಬೇಡ ಅವ್ರೆ ಕೇಳಿಸಿಲ್ಲೇ ? ಮುಟ್ಟುಗಿಟ್ಟೀರಿ !” ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ಕೆಂಗಣ್ಣು ಬೀರುವವರೆಗೂ ಸರದಿ ! ಆದರೆ ರಾಯರು ಮಾತ್ರ ಬುನ್ದ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ತಲಾ ಎರಡೆರಡರಂತೆ, ಎಲ್ಲರ ಮನೆ ಹೋಳಿಗೆಯನ್ನೂ ತಿಂದರು. ಕಡೆಗೆ, ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಮನೆಯ ಹೋಳಿಗೆ ಜೋಡಿ ನುಂಗಿದಾಗ, ಕಮಲಾಕ್ಷಿ ಕಿಕ್ಕಿಕ್ಕಿ ನಕ್ಕಾಗ, ಅಂಬಾಬಾಯಿ ತಣ್ಣಗೆ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದರು !

“ನಾಳೆ ಒಂದು ದಿನ ನೀವು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೆದರದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಹತ್ತು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ; ಹೆದರಿದರೆಂದರೆ, ನೀವು ನಮಗೆ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಕೊಡ ಬೇಕು !” ಎಂದು ಗಂಡಸರ ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ರಾಯರೊಂದಿಗೆ ‘ಬೆಟ್’ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ ! (ಆ ವಿಷಯ, ಕಮಲಾಕ್ಷಿಗೊಬ್ಬಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತಂತೆ !)

ಪಾಪ, ಅಂಬಾಬಾಯಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ “ತಿರುಗು ಬಾಣ” !

—ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ

[ಪ್ರಮಾದ ದೋಷದಿಂದ ಹೋದ ತಿಂಗಳ “ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿದೆ” ಲೇಖನದಲ್ಲಿ, ಲೇಖಕಿ ಯರ ಹೆಸರೇ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸುಹೃದರು ಲೇಖಕಿಯರು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಆ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು. ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದು ನಗೆಯಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೋಷ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರನ್ನು ಕಣಕಿದುದೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು. ಒಳ್ಳೆ ಲೇಖನ ದೊರೆಯಿತು. —ಸಂ.]

ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ವರ್ಷ ಆಪ್ತೇ !
ಆಮೇಲೆ ಕೊಂಕಣ್ ಸ್ಟಾನ್ ಭದ್ರ.

ಕಾರು ಬಂತು ದಾರಿ

[ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ತೇರು ನೋಡುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ನ. ರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ
ಗಳದು. ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಕಾರಿನ ಹೊಡತ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಾಡು ಈ ಪಾಪಿಯದು !
ಅವರವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಕೆ. ಎಸ್. ನ ರವರು
ಕ್ಷಮಿಸದೆ ಇರಬಲ್ಲರೆ ?]

೧

ಗಾಲಿ ಉರುಳಿತಂತೆ—ಬಿರು
ಗಾಳಿ ಹೊರಳಿದಂತೆ—
ಊರು ಬೀದಿಯ
ಸಾಲು ಮನೆಗಳು
ಗಡಗಡೆ ನಡುಗಿತಂತೆ
ಹಾಲು ಹಸುಳೆಗಳು
ನಾಂರಿ ಕುನ್ನಿಗಳು
ಚಿಟ್ಟನೆ ಚೀರಿತಂತೆ
ಊರ ದಾರಿಯಲಿ
ಕೃಷ್ಣರಾಯನ
ಕಾರು ಬರುವದಂತೆ !

೨

ಎತ್ತಿ ನೋಡು ಕಣ್ಣು, ಬಾನೆಟ್ಟು
ಸೀಳಿ ತೆಗೆದಿಹರಣ್ಣು
ಗುಜಿರಿಗಾಡಿಯೇ ಕೃಷ್ಣರಾಯನಿಗೆ
ಕಾರು ಆಯಿತಣ್ಣು
ಗಡಿಯ ಮುಟ್ಟದ
ಗುಡುಗು ಹುಟ್ಟುವ
ಕಾರನೇರಿ ಬರುವನಕಟ !
ಕಿವಿಯು ಕೇಳದ
ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ
ರಾಯ ಬಂದುಬಿಟ್ಟು
ಧಡಿಯ ಬಂದುಬಿಟ್ಟು !

ಗೋಪಿ* ನೀನೆ ಧನ್ಯ ! ಕೃಷ್ಣ
 ನಿನ್ನ ಕೊಂದನೇನೆ ?
 ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ರಾಯ ತನ್ನ
 ಕಾರನೇರಿದಾನೆ !
 ಹಾರ್‌ನ್ ಒತ್ತದೆ
 'ಸೈಡು' ತೋರದೆ
 ನುಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತಿದಾನೆ
 ರಣಭೂಮಿಗೆ
 ಜೀವ ಒಯ್ಯುತ್ತಾನೆ
 ರಾಯ ಬರುತ್ತಿದಾನೆ
 ಕಾರಮೇಲೆ ತಾನೆ

೪

ಕಾರು ಬಂತು ದಾರಿ-ದಾರಿ !
 ಹಳ್ಳ ದಿಣ್ಣೆ ಹಾರಿ !
 ಬೀದಿ ತಿರುಗಿನಲಿ
 ಜನದ ತನುಮನದಲಿ
 ಕಾರು ಬಂತು ದಾರಿ !
 ಮಿಂಚಿ ಗುಡುಗಿ ಬಹ
 ತೆರದ ಕಾರು ಅಹ !
 ಬಿಡಿರಿ ಬಿಡಿರಿ ದಾರಿ !
 ಮೊತ್ತು ಏರಿರುವ
 ಟೋಪಿ ಧರಿಸಿರುವ
 ರಾಯ ಬಂದ ದಾರಿ !
 ಬ್ರೇಕು ಹಿಡಿಯದ ಹಿಡಿದರೆ ಹೇಗೂಬಿಡದ
 ಕಾರು ಬಂತು ದಾರಿ !
 ಒಕ್ಕಣ್ಣೆ ನ ಸೊಕ್ಕಿನಚ್ಚರಿಯ
 ಕಾರು ಬಂತು ದಾರಿ !

* ನಮ್ಮ ನಾಯಿ

—ಹಾ ರಾ

ಕರಡಿ ಬೈಲಿನ ಕೇಸು

“ನವಂಸ್ಯಾರಾ ಸಾರ್...ನವಂಸ್ಯಾರ ದೇವ್ರು...” ಅಂತ ಹತ್ತು ಸಲ ಬಡ ಕೊಂಡ್ರೂ ದೊಂಗಣ್ಣ ಬಾಬುಗಳು ಮುಗುವ್ಮಾಗಿಯೇ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮದ್ದೂರಾಯನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿದಂತಾಯ್ತು.

“ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಾರಿ ನವಂಸ್ಯಾರ ಹಾಕಿದ್ರೂ ಮಾತಾಡ್ತೆ ಇದ್ದೀರಲ್ಲ, ...” ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ ಮದ್ದೂರಾಯ.

“ನೀವು ನವಂಸ್ಯಾರ ಆಕಿರ್ರಿ ಅಂತ ನಾನು ನಿಮ್ಮಕಾಲ್ನಿಗೆ ಬೀಳಬ್ಯಾಕೇನು...?” ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದರು ಬಾಬುಗಳು.

“ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ ಇವತ್ತು ಯಾಕೋ ಖಾರವಾಗಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ?”

“ತಲೆಮ್ಯಾಕೆ ಮೆಣಸು ಅರಿಯೋ ಮಂದಿ ಇರೋವಾಗ, ಇಸು ಖಾರವಾಗ್ಗೆ ಇರೋಕಾಯ್ತದಾ?”

“ಮೆಣಸು ಅರೆಯೋದಿರ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಮುಟ್ಟೋ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಯಾವನಿಗಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಊರಲ್ಲಿ...?” ಎಂದ ಮದ್ದೂರಾಯ. ಈ ಹೊಗಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಲಾದರೂ ಬಾಬುಗಳು ಹದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಅವನ ನಂಬಿಕೆಯು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಾಬುಗಳ ಸಿಡುಕು ಮೂತಿ ಗಂಟಕ್ಕಿದ್ದ ಹುಬ್ಬುಗಳು ತುಸು ಸಡಿಲಗೊಂಡವು.

“ಅವ್ರೆ ಮದ್ದೂರಾವ್ ಶಾನೆ ಜನ ಅಂತ ಬದ್ಮಾಪ್‌ಗಳವ್ರೆ” ಎಂದರು ಬಾಬುಗಳು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ.

“ಅಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮಿ ನೀವೇನು ಪೋಲೀಸ್‌ನಲ್ಲೆ ? ಕಳ್ಳರನ್ನ ಖದೀಮರನ್ನ ಬೊಕ್ಕಗೆ ಹಾಕಿಲ್ವೆ...?”

“ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ ಈ ಊರಿನ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟು ಮುನಿರಡ್ಡಿಗೆ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ಎಷ್ಟೊ ಸೆಂದಾಕಿರ್ತಿತ್ತು” ಎಂದರು ಬಾಬುಗಳು. ಮುನಿರಡ್ಡಿಯ ಬದಲು ಮದ್ದೂರಾಯನೇ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟಾಗಿರಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ ಎಂಬ ಆಸೆಯೊಂದು ಅವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಿಡಿಯಿತು.

“ಯಾಕೆ...ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ರು ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲೇನು?” “ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟರ್ ಗೋಲ್ಡ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡ್ತಾ ಕುಂತವ್ವೆ ಅಂತೀನಿ. ಮುನಿರೆಡ್ಡಿ ಟಾಂಗ್ ಬಿರಾಂಗ್ ಮುನ್ಸಿಫರಿ ಪೋಲಿಸ್ಕೋರು ನಾಮಧಾರಿಗೋಳು ಅಂತ ಓಪನ್ನಾಗೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏಳೋಕೂ ಏಸೋವ್ವಲ್ಲ. ಅಂತ ಇಸಂ...”

“ಹಾಗೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನ ದಬಾಯಿಸಿದರೇನು ರೆಡ್ಡಿಗಳು?”

“ಸರಿಯಾಗಿ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಡಿಗಳ್ಳು ಒಂಟುಬುಟ್ಟು ಯಾರ್ನಾರೋ ಎಳ್ಳೊಂಡು ಬಂದ್ಬುಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಗೊಣಗುಟ್ಟ...”

“ಯಾವ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆದದ್ದು...?” ಮದ್ದೂರಾಯ ಕಠೂಹಲದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಬಾಬುಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ನಾಂದಿಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಬೀಡಿಯೊಂದನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರು.

“ನೀವು ಉರ್ನಾಗೆ ಇರ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತಿಟ್ಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ಕರಡೀ ಬೈಲಿನಾಗೆ ಒಂದು ಖೊನಿ ಆಗೋಯ್ತು ಖೊನಿ ಆದವನ ಎಸು ತಿವ್ರಾಯಪ್ಪ ಅಂತ. ಕರಡೀ ಬೈಲಿನಾಗೆ ಅವನೂ ಒಂದು ಭರ್ಜರಿ ಕುಳವೇ ಅಂತಿಟ್ಕೊಳ್ಳಿ ಅದ್ಕೆ ಹರತರದೊಂದು ನಡಿಸ್ಬೇಕಾಯ್ತು...”

“ಅಂದ್ರೆ ಸಣ್ಣ ಕುಳವಾಗಿದ್ರೆ ಅಷ್ಟು ತನಿಖೆ ನಡಸ್ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತೀರಾ?”

“ಪಬ್ಲಿಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಸರು ಇರೋಕಿಲ್ಲ ನೋಡಿ. ಆದ್ರಿಂದ ಎಂಗೋ ಆಯ್ತದೆ. ಭಾರಿ ಕುಳವಾದ್ರೆ ಈ ಪೇಪರುಗೋಳು ಅವಳಿ ಮಾಡ್ಬುಡ್ತವೆ ಪೋಲಿಸ್ಕೋರು ಸರಿಯಾಗಿ ತನಿಖೆ ನಡಸ್ತಿಲ್ಲ ಅಂಗೆ ಇಂಗೆ ಅಂತ ನಮಗೆ ಗೋಳ ಗುಟ್ಟಿಸ್ಬುಡ್ತವೆ. ಇದರ ಮ್ಯಾಕೆ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಗಳು, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗೋಳು ಸೇರ್ಪುಟ್ರಂತೂ ನಮ್ಮ ಚಾಕರಿಗೆ ಸಂಚಕಾರ ಬಂದೋಯ್ತದೆ.”

“ಅದ್ಸರಿ, ಆದ್ರೆ ಕರಡಿಬೈಲು ನಿಮ್ಮ ಜ್ಯೂರಿಸಿಡಿಕ್ಷನ್ನಾಗೆ ಹೇಗೆ ಸೇರ್ತು...?” ಮದ್ದೂರಾಯ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಹುಳುಕನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಿಡಿದವನಂತೆ ಹೇಳಿದ.

“ಆಳಾದೋನು ಖೊನಿ ಆದೋನು ಆದ. ಕರಡಿ ಬೈಲಿನ ಒಳಗೆ ಆಗೋಕಿಲ್ವಿ? ಕರಡಿಬೈಲ ಸರಾಬ್ದಿನ ಒಂದು ಮಿಟರ್ ಆಚೆ, ಅಂದ್ರೆ ಮುಳ್ಳೂರು ಬೌಂಡ್ರೆ ಒಳಗೆ ಖೊನಿ ಆಗೋಗ್ಬುಟ್ಟಪ್ಪ. ಆದ್ರಿಂದ್ಲೇ ತನಿಖೆ ನಡ್ಸೊದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ತಲೇ ಮ್ಯಾಕೆ ಬಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿದ್ರೆ ನಾನು ಕೈ ತೊಳ್ಳೊಂಡು ಬಂದ್ಬು ಡ್ವಿರಲಿಲ್ವಾ?” ಎಂದರು ಬಾಬುಗಳು. ವೃಥಾ ಈ ತರಲಿಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಅವರು ಹೋಗುವವರಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಅಂತ ಮದ್ದೂರಾಯನಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಸರಿಯೇ ಮುಂದೆ...?”

“ಮಹಜರ್ ಆಯ್ತು. ಖೊನಿಮಾಡ್ಡ ಆಯುಧಾನೂ ಎಣದ ತಾವೇ ಇದ್ದಿದ್ರಿಂದ ಅದ್ನ ಉಡ್ಕೊ ಕಸ್ಸಾನು ತಪ್ಪ. ಆದ್ರೆ ಖೊನಿಮಾಡ್ಡ ಇಸಂ ಯಾರು? ಅದ್ನ ತನಿಖೆ ನಡಸ್ ಬ್ಯಾಡ್ಡೆ?”

“ಬ್ಯಾಡ್ಡೆ...ಬ್ಯಾಡ್ಡೆ ? ಕೈಬ್ರಾಂಚ್ ಇನ್ಸ್ ಪೆಕ್ಟರ್ ಆದ್ಮೇಲೆ ಅದು ನಿಮಗಿಂತ ಸೇರಿದ್ದು...” ಎಂದ ಮುದ್ದೂರಾಯ.

“ನೀವೇನೋ ಸುಲಭವಾಗಿ ಏಳ್ಬಡ್ತೀರಾ. ಆದ್ರೆ ಈ ಚಾಕ್ರಿಸೂ ಬ್ಯಾಡಾ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್‌ಗೋಳ ತಂಟೆಯೂ ಬ್ಯಾಡಾ ಅನ್ನಿಸಿ ಓಗ್ವೆತ್ತನಂಗ. ಗುಡಿಬಂಡೆ, ತರೀಖರೆ ನಾಗೆ ಖೂನಿಕೇಸುಗಳು ಇಂಗೆ ನಮ್ಮ ತಲೆ ತಿನ್ನಿರಲಿಲ್ಲ ಮುದ್ದೂರಾವ್. ಆದ್ರೆ ಕರಡಿ ಬೈಲಿನ ಕೇಸುಗಳೇ ಬ್ಯಾರೆ...”

“ಅದೇನು ಸ್ವಾಮಿ, ಗುಡಿಬಂಡೆ, ತರೀಖರೆ ಖೂನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇನು ವಿಶೇಷ ?”

“ಅಲ್ಲಿನೋರು ಗಂಡೆದೆಯೋರು ಕಣ್ರಿ. ಕತ್ತುಕೂದೋನು ಪಂಚ್ಚಿನ ಸವೇತ ಮಂಡೇನು ಒತ್ತೊಂಡು ಬಂದು, ನಾನು ಇಂಗೆ ಖೂನಿ ಮಾಡಿವ್ವಿ. ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೋಳಾ ಆಕಿ ಅಂತ ಸಾಫ್ ಸೀದಾ ಏಳಿ ಬುಡ್ತಿದ್ರಾ. ನಾವು ಕೋಳಾ ಅಕ್ಕುಡ್ತಾ ಇದ್ದು. ಆದ್ರೆ ಕರಡೀ ಬೈಲಿನ ಕೇಶಿನಾಗೆ ಖೂನಿ ಯಾಕೆ ಆಯ್ತು ಅಂತೂ ತಿಳೀನಿಲ್ಲ.”

“ ಅಂದ್ರೆ ಈ ಕೇಸು ಪತ್ತೆಯೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ ? ”

“ ಪತ್ತೆ ಆಯ್ತು...ಆಗಲಿಲ್ಲ...” ಎಂದರು ಬಾಬುಗಳು, ಸುಟ್ಟ ಬೀಡಿಯಿಂದ ಬೂದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುತ್ತಾ.

“ ಆಯ್ತು ಅನ್ನಬೇಕು ಇಲ್ಲ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಎರಡನ್ನೂ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಬಾಬುಗಳೇ....” ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ ಮುದ್ದೂರಾಯ ಮೂಢನಂತೆ ಈ ಮೂಢ ಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡು ದೊಂಗಣ್ಣ ಬಾಬುಗಳ ಮುಂಕು ಕವಿದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ನಗೆಯೊಂದು ಸುಳಿದು ಮಾಯವಾಯಿತು.

“ ಅದು ಅಂಗೆ ಮುದ್ದೂರಾವ್. ಈ ಕಸುಬ್ಬಾಗೆ ಪತ್ತೆ ಆಗಿದ್ದು, ಆಗಲಿಲ್ಲಾಂತ ಆಗ್ಗೆ ಇದ್ದಿದ್ದು, ಆಯ್ತಾಂತ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕೇಸು ಪತ್ತೆ ಆಯ್ತಾಂತಲೇ. ಆದ್ರೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುನಿರೆಡ್ಡಿ ಪರಕಾರ ಆಗಲಿಲ್ಲಾಂತ...”

“ ಅಂದ್ರೆ ಕರಡಿ ಬೈಲಿನ ಕೇಸು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲೇ ? ”

“ ಎಂಗ್ಬೇಕಾದ್ರೂ ತಿಳಕೊಳ್ಳೀ...” ಎಂದರು ಬಾಬುಗಳು. ಅವನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ತಮಗೇನು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ

“ ಕರಡಿ ಬೈಲಿನ ಕೇಸು ಇತ್ಯರ್ಥವಾದ ಬಗ್ಗೆ ” ಮುದ್ದೂರಾಯ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ.

ಅದಂತಾ ಕೇಸ್ರಿ ? ಅದೇನು ಪತ್ತೆ ಆಗೋ ಅಂತ ಕೇಸೇನೀ ? ದರೋಡೆಯೋ ಜಿದ್ದೋ ಒಂದೂ ತಿಳೀನಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಿಗೊಳ್ಳಿಲ್ಲ-ಫಿಂಗರ್ ಪ್ರಿಂಟ್ಸೊಳ್ಳಿಲ್ಲ ಇಂಥೊಂದಲ್ಲಿ ಯಾವನ್ನ ಇಡಿಯೋದು,...ಏನ್ಯಥೆ...ನೀವೇ ಯೋಳಿ.”

“ಅದ್ವರಿಯೇ. ಆದ್ರೆ ನೀವೇನು ಮಾಡಿದ್ದಿ...?”

“ನಾನೇನು ಮಾಡೋಕಾಯ್ತದೆ ? ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ...”

“ಅಂದ್ರೆ ಏನೂ ಮಾಡ್ಲೇ ಇಲ್ವೆ?”

“ಮಾಡ್ಲೇ ಉಂಟೇ. ಸುಮ್ಮನಿದ್ದ್ರೆ ಈ ಪೇಪರಿನೋರು, ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗೋಳು ಸಂಮಿಕ್ಕಾರಾ ? ಅದ್ಯೆ ನಿತ್ಯಾ ಫೈಲ್ನಿಗೆ ತನಿಖೆ ಮುಂದುವರಿತಿದೆ ಅಂತ ಬರ್ತು ಕುಂತೊಂಡಿದ್ದೆ.”

“ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಾಸ್ವಾಮಿ ನೀವು ಸ್ಪೇಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ರೆ, ಅದ್ದೇಗೆ ಕೊಲೆಪಾತಕ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ತ ?”

“ಕೊಲೆಯಾಗಿ ಎಳ್ಳುವಾರ ಕಳ್ಳೋಗಿತ್ತು. ಆಗ್ಲೆ ಮಂಳುಬಾಗಿಲಿನ ಪಿಳ್ಳೆ ಟೇಸನ್‌ಗೆ ಬಂದ. ಪಿಳ್ಳೆ ನಿಮ್ಮ ಗೊತ್ತಿರ್ಪ್ಪೆದುರುಸ್ತುಂ ಕೇಡಿ ನನ್ನಗ...” ಎಂದರು. ಬಾಬುಗಳು.

ಮದ್ದುರಾಯ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡು ಹೇಳಿದ. “ನನಗೆಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ಪಿಳ್ಳೆ ಅವನೇನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೇ ಹೇಳಿ” ಎಂದ.

“ಅಂಗಲ್ಲಾ ಮದ್ದೂರಾವ್ ನೀವು ಇನ್‌ಫರ್‌ಮೇಂಟಾಗಿರೋದ್ರಿಂದ ಕೇಡಿಗಳ ವಿಸ್ತೃತಿಳ್ಳೊಂಡಿರೋದು ಒಳ್ಳೇದು ಅಂತಯೋಳ್ತೆ. ಓಗ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕೇಳಿ ಪಿಳ್ಳೆ ಬಂದವ್ವೆ ನಂಗೆ ಸಲಾಂ ಮಾಡಿ ನಿಂತೊಂಡ. ಏನೋ ಭಾಳಾ ವೇಚ್ಚೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ ಸಾರ್ ಅಂತಲ್ಲಾ ಇಚಾರಿಸಿದ. ನಾನು ಕರಡೀ ಬೈಲಿನ ಕೊಲೆ ಇಸ್ಕು ಏಳಿದಾಗ ಅವ “ಕೊಲೆಪಾತಕನ್ನ ಇಡುಕೊಟ್ಟಿ ನಂಗೆನು ಕೊಡಿನ್ನೇರಾ ? ಅಂತಲ್ಲಾ ಕೇಳ್ತೆ.”

“ಓಹೋ ಕೇಡಿಗಳೂ ಲಂಚ ಕೇಳೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಾರೆ ಅನ್ನಿ” ಅಂತ ಮದ್ದೂರಾಯ ತನ್ನ ಹಳದಿಯ ನಗೆಯನ್ನು ದಪ್ಪ ತುಟಿಗಳಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸಿದ.

“ಲಂಚ ಇಲ್ದೆ ಯಾವ ಕೆಲ್ಸ ನಡೀತದೇರಿ ಈ ಕಾಲದಾಗೆ. ಅಸ್ತಕ್ಕು ಅಸ್ತ ನುಂಗಿಸಬೇಕಾಗ್ಯೆತೆ ತಿಳೇತೋ ? ಅದೂ ಅಲ್ದೆ ಆನೆ ಗೋಳ್ ಬುಟ್ಟು ಆನೆ ಗೋಳ್ ಪಳಗಿಸೋಕಿಲ್ವ ಅಂಗೇ ಕೇಡಿಗೋಳ್ ಬುಟ್ಟು ಒಸಕೇಡಿಗೋಳ್ ಇಡಿಯೋದು ಪೋಲಿಸೋರ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಆಂತಿಟ್ಟೋಳ್ಳಿ...”

“ಆಮೇಲೆ ಪಿಳ್ಳೆ ಕೊಲೆಪಾತಕನ್ನಿಡುಕೊಟ್ಟೋ ?”

“ಇಡುಕೊಡೋದೇನು ನಾನೇ ಖೂನಿ ಮಾಡ್ತೊಪ್ಪು ಸ್ವಾಮಿ. ನನ್ನ ಲಾಕಪ್ಪಾಗೆ ಆಕಿ ಅಂದ ಅವ. ಅವ್ವ ಮಾತ್ ಕೇಳ್ತೊಂಡಿ ನಾನು ಅವನ್ನ ಲಾಕಪ್ಪಾಗೆ ಆಕ್ತೆ. ಲಾಕಪ್ಪಾಗೆ ಕೂಡಿ ಅವ್ವ ಚವ್ವು ಸುಲೀಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂಗೆ ಮಾಡೆ ಭಾಳ ತಪ್ಪು ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ಬಟ್ಟೆ” ಎಂದೂ ಮತ್ತೆ ಮುಖವನ್ನು ಮಂಕಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರು ಬಾಬುಗಳು.

“ಯಾಕೆ ಹಾಗಂತೀರಿ ದೇವ್ರ...?”

“ಅಲ್ರೀ, ಲಾಕಪ್ಪಾಗೆ ಇದ್ರಾವೆ ಅವನ್ನೆ ರಾಜೋಪಸಾರ ಮಾಡ್ಲೆ ಕಣ್ರೆ ಜಿನಾ ಬಿಯರ್ನಿ, ಬ್ರಾಂಡಿ, ಸೇದೋಕೆ ಲಂಡನ್ ಸಿಗರೇಟು ಎಲ್ಲಾನೂ ನಾನೇ ಖಿದ್ವು ಸಪ್ಲೆ ಮಾಡ್ಲೆ ಮದ್ದೂರಾವ್ ತಾವಾಗಿ ಒಂದು ಕೊಲೆ ಮಾಡ್ಲೆ ಅಂತ ಒಪ್ಪೊಂಡೆ ನಲ್ಲಾ ಅಂಗೆ, ಕೋರ್ಟಿನಾಗೂ ಒಪ್ಪೊಂಡಿ, ಈ ರಾಮಾಣ್ಯಾನ ಒಂದೇಧಪ ಮಂಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟುಡ್ಲಿ ಅಂತ ಮುಳುಬಾಗಿಲು ಪಿಳ್ಳೆ ಮನಸ್ಸೆ ಒಂದು ಚೂರು ಪಿಚ್ ಅನ್ನಿಸ್ವಂಗೆ ನೋಡ್ಕಂಡೆ ಮದ್ದೂರಾವ್. ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಅರ್ಜಿಂಟಾಗಿ ಬೇಕಾಗ್ಗೆತೆ ಅಂತ ಕೇಳ್ತೆ ಅದೂ ಎಂಗೋ ಕಮಾಯ್ಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಆದ್ರೆ ಆ ನಮುಖ್ ಅರಾಮ್ ಕೈ ಕೊಟ್ಟುಟ್ಟು...”

“ಅಂದ್ರೆ ಲಾಕಪ್ಪಾಗಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗಿಬಿಟ್ಟೆ ?”

“ಅಂಗೆ ಓಡಿ ಓಗಿದ್ರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಬುಟ್ಟು ಓಪನ್ ಕೋರ್ಟಿನಾಗೆ ನನ್ನ ಮಾನ ಕಳೆದ್ಬಿಟ್ಟು...”

“ಕೋರ್ಟ್‌ಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ ಆ ಪಿಳ್ಳೆ...?”

“ಪೊಲಿಸ್ಕೋರು ಒಡ್ಡು ಬಡ್ಲಿ ದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕರಡೀ ಬೈಲಿನ ಕೊಲೆ ಕೇಸ್ ಟೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪೊಬೇಕಾಯ್ತು. ಆದ್ರೆ ಅದರ ಇಸ್ಸು ನನಗೊಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಬುದ್ಲಿ ಆ ಕೊಲೆ ನಡೆದ ದಿನ ನಾನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೇಲ್ನಾಗೆ ಸಿಕ್ಲೆ ಅನುಭವಿಸ್ತಿದ್ದೆ ಅಂತ ಏಳ್ಳುಟ್ಟು. ಅದು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡ್ಲಾಗ ದಿಟವಾಗ್ಲು ಅಂಗೆ ಇತ್ತು ಕೊಲೆ ನಡೆದ ಮೂರು ಜಿನದ ಮ್ಯಾಕೆ ಪಿಳ್ಳೆ ಸಿಕ್ಲೆ ಮುಗ್ಗು ಅವನ್ನ ಜೈಲಿಂದ ಒರಗಟ್ಟಿದ್ರು. ಈ ವಿಸ್ತ ನಾನು ತನಿಖೆ ಮಾಡ್ಲೆ ಆ ಕೇಡಿ ಮಾತ್ಲ ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟೋಬ್ಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದು ಖಿನ್ನರಾಗಿ ನುಡಿದರು ದೊಂಗಣ್ಣ ಬಾಬುಗಳು.

“ಛೆ...ಛೆ ಭಾರಿ ಹೊಡತವೇ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಾಯ್ತು ನಿಮಗೆ...ಹೂ ಆಮೇಲೇ ನಾಯ್ತು ?”

“ಆಮೇಕೇನೈತೆ ಮೊದ್ಲೆ ಇಸಕಾರ್ತಿದ್ಲ ಮುನಿರೆಡ್ಲಿಗೆ ಇದೊಂದು ರುಸ್ತುಂ ಅವಕಾಸಾನೆ ಸಿಕ್ಕೊಯ್ತು. ಕಂಡಾ ಪಟ್ಟಿ ಸ್ಪಿಕ್ಟರು ಗೋಳ್ ಪಾಸಂಮಾಡ್ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಸರ್ವೀಸ್ ಮ್ಯಾಕೆ ಬರೆ ಎಳುದ್ಬಿಟ್ಟು ಬದ್ಮಾಷ್ ನನ್ನಗ...”

“ಛೆ...ಛೆ...ಅನ್ಯಾಯ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ...” ಎಂದು ಲೊಚಗುಟ್ಟಲು ತೊಡಗಿದ ಮದ್ದೂರಾಯ, ಕಫದ ಕೆಮ್ಮಲು ಚಿಮ್ಮುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ಅಸ್ತಮಾಶಾಂತಿ ಬೀಡಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದ

—ಕೆ. ಎನ್. ಕಿಟ್ಟನ್

V For వంశీ

ಮಂಗಳಗಳಂತೆ ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆಗಳನಾಡಿ
ಕೊಂಗು ಕಪಿಗಳಂತೆ ಹಲ್ಲುಬಾಯ್ ಕಿರಿದು
ಬೆನ್ನರಡು ಮೃಗದ ಆಟಬೇಡಿರೋ
ಗುಣಿಳುವ ಲೆಕ್ಕವ ಮಾಡಬೇಡಿರೋ ! || ೧ ||

ಚತುರ್ಭುಜರಾಗಬೇಡಿರೋ, ನೀವ್
ಮತಿಗೆಟ್ಟು ಮೈಮರೆಯ ಬೇಡಿರೋ
ದಂತಿಗಳ ತೆರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ವರುಷಕ್ಕೆ
ವಂಶವೃದ್ಧಿಯನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರೋ || ೨ ||

ಮಂಕು ಕವಿಯುವ ಮಂನ್ಮ ವಂಕಿಯನು ಧರಿಸಿರೋ
ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಅದು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುವುದು
ಲಂಗುಲಗಾಮಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆಗ
ರಂಗ ಕಾಪಾಡುವನು ಬಡಸಂಸಾರವನು

V For Victory ಹಿಂದಿನ ಸಮರಕಾಯಂ,
V For ವಂಕಿ—ಛಳಿ ಸಮರಕ್ಕೆ ಬೇಕು ॥ ೪ ॥

—ಬೊಂಬಾಯಿ ಭೂಗರ್ಭ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಮೌಂಟ್ ಪಿಲೇಟಸ್

ಶನಿವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಮೌಂಟ್ ಪಿಲೇಟಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಂತ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಟೆವು. ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ನಡುವೆ ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವಾಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಹಸಿರುಪಟ್ಟಿಯನುಟ್ಟು ಹೊಲ ತೋಟಗಳು ಮುತ್ತದೆ ಕಳೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲವೂ ಫಲಭರಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಕಣಿವೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮ ಚಾರ್ಮಾಡಿ ಘಟಿನ ಪ್ರವಾಸದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಲನಾಡಿನ ಕಣಿವೆದಾರಿಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲಿನವು ಭಯಾನಕ ಅಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ದಟ್ಟವೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ವಾತಾವರಣ ತಂಪಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಆನುಭವವೇ ಬೇರೆ ತರಹ. ನಮ್ಮ ಮಲನಾಡಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕೆರಳಿ ಹೌಹಾರುವ ದುರ್ಗಿಯಂತೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮಲನಾಡ ಪ್ರಕೃತಿ ಮನೆಯಾಕೆ ತುಸು ಮುನಿಸಿ ಕೊಂಡಂತೆ. ಅಮೂ ಒಂದು ಚಂದ, ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ, ಕಣಿವೆದಾರಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಲೂಸರ್ನ್ ಎಂಬ ಊರನ್ನು ತಲಪಿದೆವು. ಅಲ್ಲಿನ ಸರೋವರ ಬಲು ಅಂದ. ಊರೂ ಬಲು ಚೆನ್ನ. ಅಲ್ಲಿನ ಬೀದಿ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಕವಗಳ ಹಾಗೆ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಾಸು ಓಡಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾದ ಎರಡು ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು, "ದಿ ಲಯನ್ ಮಾನ್ಯುಪೇಂಟ್" ಸಿಂಹದ ಚಿತ್ರ ಕೆತ್ತಿರುವ ವೀರಗಲ್ಲು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಎಂದಿನ ಯಾವುದೋ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ಸೈನಿಕರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರಂತೆ.

ಸ್ವಿಜ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪುಟಾಣಿದೇಶ. ಯೂರೋಪಿನ ಯಾವದೇಶವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕಬಳಿಸಬಹುದು. ಆ ದೇಶವಲ್ಲೂ ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಿಸ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಮೂರು ಹಿರಿಯ ಗುಪ್ತಗಳು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೂ ಯಾವುದೋ ಅವ್ಯಕ್ತ ಕರಾರಿನಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಹಿರಿಯ ಯೂರೋಪಿನ ದೇಶವೂ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಲ್ಲ. ಯೂರೋಪಿನ ಹಿರಿಯ ದೇಶದ ನಾಯಕರುಗಳು ತಮ್ಮ ಪತನವಾದಾಗ ನೆರವಿಗಿರಲಿ ಎಂದು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಹೇರಳ ಹಣ ಇಡುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನ ರಕ್ಷಾಕವಚವೇನೋ ? ಯುದ್ಧವನ್ನು ಬಲುದಿನವಿಂದ ಕಾಣದ ಅಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ "ವೀರಗಲ್ಲ"ನ್ನು ತೋರಿ ಸಿದ್ಧ ತುಸು ಸೋಜಿಗ ಎನಿಸಿತು. ಆ ವೀರಗಲ್ಲಿಗೆ ಅದೇನು ಮಾರ್ಯಾದೆ ? ಅದೇನು

ಹೊಗಳಿಕೆ ? ಊರಿಗೆ ಬಂದ ದಾಸಯ್ಯನವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಕರೆದಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಿಂದು ಅಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿಗಳೂ ಇವೆ.

ಲೂಸರ್ನ್ ನೋಡಿದಮೇಲೆ ಆಲ್ಪನ್‌ಕ್ವಾಡ್ ಎಂಬ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆವು. ಆಲ್ಪನ್‌ಕ್ವಾಡ್ ನಿಲ್ದಾಣವು ಮಾಂಟ್ ಪಿಲೇಟಸ್‌ನ ಕಿಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬೆಟ್ಟವನ್ನೂ ಏರಿ ಹೋಗುವ ಫ್ಯೂನಿಕ್ಯುಲರ್ ರೈಲನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಏರಬೇಕು.

ನಂದಿ ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಮೇಲೇರುವ ವೆಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ “ಇಷ್ಟಕ್ಕಡಿದಾದ ವೆಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹತ್ತುವುದಪ್ಪಾ !” ಎನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲದೆ ? ಅದೇ ರೀತಿ ಫ್ಯೂನಿಕ್ಯುಲರ್ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ, ಕತ್ತಿತ್ತಿ ಮುಂದೆ ನೋಡಿದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವೇ ಆಯಿತು. ಮಸಲಾ ಅರ್ಧದಾರಿ ಹತ್ತಿದಾಗ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಧಂಡಾ ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ? ಗುಡುಗುಡು ಅಂತ ರೈಲು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಉಲ್ಟಾಪಲ್ಲಿ ಹೊಡೆದು, ನಮ್ಮ ಹೆಣ ಯಾವುದೋ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಕಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹೂಳಲ್ಪಡುತ್ತಲ್ಲ ! ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಥಿ ಗಿಥಿ ಆಗದೆ ಅಂತರ್ಘಾತಗಳಾಗಿ, ಆ ಭಳಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತ ವದ್ಯಾಡಬೇಕಲ್ಲ ! ವೈತರಣ ದಾಟಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಗೋದಾನ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ? ಹಾಗೆ ಕೊಡುಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾದರೂ ಇಸುಕೊಳ್ಳುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ? ಹೀಗೆ ಯೋಚನೆಗಳು ಭಯದ ಚಾಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಕಂಡಾಪಟ್ಟಿ ಓಡುತ್ತಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಜತೆ ಬಂದಿದ್ದ ಮಾರ್ಗ ಸಖಿನಿಗೆ ಅನಿಸಿರಬೇಕು, ಮೊದಲಬಾರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರು ಬೆದರಬಹುದು ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ವಿವರಣೆ ಇತ್ತು. “ಈ ರೈಲು ಎರಡು ಕಂಬಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದರೂಕೂಡ, ಮಧ್ಯೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹಲ್ಲಿರಂವ ಕಂಬಿ ಇದೆ, ನೋಡಿ, ಆ ಕಂಬಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳು ರೈಲುಗಾಡಿಗಳ ತಳವನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮಸಲಾ ಏನಾದರೂ ಗಾಡಿ ಜಾರಿದರೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ದಫಾರ್ ಅಂತ ಇಳಿಯುಲ್ಲ. ಅಪಘಾತವಾಗುಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನಿಂತು ಹೋದರೆ, ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಜನರೇಟರ್ ಸೆಟ್‌ನಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳಿಗೂ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ತನಕ ಯಾವ ಆಕಸ್ಮಿಕವೂ ಆಗಿಲ್ಲ” ಎಂದು ವಿಶದೀಕರಿಸಿದ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯಬಂತು. ವಿಮೆಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಆಗಂತಿತ್ತು ಎನ್ನಿಸಿತು. ಮಾಂಟ್ ಪಿಲೇಟಸ್ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟಿತ್ತು, ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಕೆಳಗೆ ಕಣವೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಂಜಿನ ಭೂತಾಕಾರಗಳು ಬೀಸಿದ ಗಾಳಿಗೆ ವಾಲಾಡುತ್ತ ಇತ್ತು ಅತ್ತ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸುತ್ತಲೂ ಕುಳಿಗಾಳಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುತ್ತು.

ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಗಾಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೆನ್ನೆಗಿಂತ ನಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಮಮತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಅದಕ್ಕೇ ಮೂಗಿನ ತುದಿಯನ್ನೇ ಹಗುರಾಗಿ ಕಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ತರಹ ನೋವು, ಒಂದು ತರ ಹಿತವೂ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿತು. ಬೆಟ್ಟದಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ತಾಸು ಓಡಾಡಿದೆವು. ಅನಂತರ ಭೋಜನ ಕಾಲ ಒದಗಿತು.

ಆ ಬೆಟ್ಟದ ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದೆಂತಹ ದಿವನಾದ ಹೋಟಲ್ ಅಂತ ! ಪಹರಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಅನುಕೂಲಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿದ್ದೀರಿ. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ತಿನ್ನಿ ಅನ್ನುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ್ದು ಕೇಳಿ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಕೊಡ್ತೀವಿ ಅನ್ನುವ ಆತಿಥ್ಯ. ಭರ್ಜರಿ ಮೊಸರನ್ನು ಬಡಿಸಿದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬವೇ ! ಊಟ ಮಾಡಿದೆ. ನಂತರ ಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಕೊಂಡೆ. ಇದೇನಿದು ತಿಥಿಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ತರದ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಿನಲ್ಲ ! ಇನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬರಿಸಿಕೊಂಡು ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಗಟರಪಟರ ತೇಗಿಕೊಂಡು ನರಳಬೇಕಲ್ಲ ಎನಿಸಿತು. ಉಂಡಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

ಹಿಂತಿರುಗುವ ಸಡಗರ. ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿಂದ ಅರ್ಧದಾರಿಯಷ್ಟು ರೋಪ್‌ವೇ ಮಂಖಾಂತರ ಇಳಿಯುವ ಏರ್ಪಾಡು. ೧೮-೨೦ ಜನ ನಿಲ್ಲಬಹುದಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಯೊಂದು ಫ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಂತಿತು. ಅಷ್ಟು ಜನ ನಮ್ಮವರನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದರು. ಬಾಗಿಲು ಜಡಿದು ಭದ್ರಮಾಡಿದರು. ಸುತ್ತಲೂ ಗಾಜಿನ ಕಿಟಕಿ. ಮೇಲಿದ್ದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಆತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಳಗಿಳಿಯಲು ಶುರುಮಾ ಡಿತು. ಅಷ್ಟೇನೂ ವೇಗವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಕೆಳಗೆ ಸುಮಾರು ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಹಸಿರು ತುಂಬಿದ ಭೂಮಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಮಂಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಲು ಒಂದು ನಿಲ್ದಾಣ. ಇಳಿದು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕೊಡುವ ಪುಟಾಣಿ ಪೆಟ್ಟಿ ಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಠಿತವು. ಅವೂ "ರೋಪ್" ಗಳಿಂದ ತೂಗಿಬಿದ್ದು ಸರಿಯಂತಿತ್ತು. ಕೆಳಗಿಳಿಯುಕ್ಕೆ ಶುರುಮಾಡಿದಾಗ, ಒಸಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದೆ. ಏನೋ ಬೆನ್ನೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಇಳಿಯುವ ವೇಗ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ನಿಂತಿದ್ದರೇ ಚೆನ್ನ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ಹೆದರಿಕೊಂಡೇ ಕೆಳಕ್ಕೆ ನೋಡಿದೆ. ತಲೆಯ ಕುಲಾವಿಯಿಂದ ಕಾಲ ಬೂಟ್ಟಿನ ತನಕ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣದ ಉಣ್ಣೆಯ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಿದ. ಒಂದು ಗಂಡು, ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು. ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಹತ್ತಿ. ಮಂಧ್ಯಾಹ್ನ ಫಲಾಹಾರ ಮುಗಿಸಿ, ನಂತರ ಸಂಜೆವೇಳೆಗೆ ಮನೆ ಸೇರುವ ಆ ಜತೆಯನ್ನು ಕಂಡು. ವ್ಯಾಯಾಮ ಅಂದರೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು. ದೇಹಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಾರ್ಗ ಇದು ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ತರನ ವ್ಯಾಯಾಮ ಜನಪ್ರಿಯ

ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗ್ಗೆ ಆಗುಲ್ಲ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಹೋದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದೇ ನಮಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುಲ್ಲ. ಹುಲಿ ಚಿರತೆಗಳು, ಹಾವು ಹಲ್ಲಿಗಳೂ ನಮಗೆ ಎದುರಾಗಬಹುದು, ಒಂದು ಸಾರಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಬೆಟ್ಟ ಏರಿ ಗೊಮ್ಮಟನನ್ನು ನೋಡಹೊಗಿದ್ದೆ. ಉತ್ಸವದ ಕಾಲ ಅಲ್ಲ ಆಗ, ಹಾಗಾಗಿ ಜನ ಸಂದಣಿ ಇತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಾಹುಬಲಿಯ ದರ್ಶನವಾದನಂತರ ಸುತ್ತುವುತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗಾಡಿದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆಯಾಚೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹದ್ದುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿ ದೇವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಪರಿಚಿತರು ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬ. ಆದಷ್ಟು ಗೆಬಕಬಹುದು ಅಂತ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಂತಹವನೊಬ್ಬ ನನಗೆ ಗಂಟುಬಿದ್ದಿದ್ದ. ನನ್ನ ಜತೆಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. “ಇದೇನು ಅಷ್ಟು ಹದ್ದು ಅಲ್ಲಿ” ಎಂದು. “ಆಗೋ ನೋಡಿ! ಅಲ್ಲೊಂದು ಗುಹೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ದನವನ್ನು ಅದು ನೆನ್ನೆ ಹೊಡೆದುಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ. ತಿಂದೂ ಮುಗಿಸಿ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಜೊರು ಪಾರುಗಳನ್ನು ಹದ್ದುಗಳು ತಿನ್ನಲು ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ತಗೊಳ್ಳಿ ಆಗ ಶುರುವಾಯ್ತು ಹುಲಿಯ ಹೆದರಿಕೆ, ನನಗೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ತನಕ ಜತೆಗಾರ ಇದಾನೆ. ಇಳಿಯುವಾಗ ಒಬ್ಬನೇ ಇಳಿಯಬೇಕು. ಯಾರೂ ಇರುಲ್ಲ. ಹುಲಿ ಬಂದು ಗಿಂದರೆ? ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಬೆದರಹತ್ತಿತು. ಬಾಹುಬಲಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬಂದ ಹುಲಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಗುದ್ದಿಗೆ ಬಾಹುಬಲಿ ಸಂಹಾರ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಎಂದೂ ಮನಸ್ಸು ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಭಕ್ತರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಾಹುಬಲಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದೂ ಮನಸ್ಸು ನುಡಿಯಿತು.

ನೋಡಿ. ಆ ಕ್ಷಣದಿಂದ, ಬೆಟ್ಟ ಇಳಿದು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಅಂಗಡಿ ಬೀದೀಲಿ ಕಾಲಿಡುವ ತನಕ, ಬಾಹುಬಲಿಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆ ದಿವ್ಯನಾಮಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ಜೈನ ಭಕ್ತನೂ ಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕೆಳಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂತಾಗ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಸಿಕ್ಕವರ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದೇ ಹುಲಿ ಹೊಡೆದು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೈವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಫಲ ಉಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಪ್ರಮಾಣ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಬಾಹುಬಲಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಹುಲಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹುಲಿ ನನ್ನ ತಾಪತ್ರಯವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೈವ! ಕೊಲ್ಲಲೂಬಲ್ಲದೆ, ಕಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡದೆ ನಮ್ಮ ಶಿಲುಬೆಯನ್ನು ನಾವೇ ಹೊರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಲ್ಲ.

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ರೋಪ್‌ವೆ ಇಳಿತದ ಎರಡನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಏಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಜತೆಗೆ ಇದ್ದ ಇತರ ಮೂವರರು ಬ್ರಿಟಿಷರು. ಎರಡು

ಮುದಿ ಗಂಡು, ಒಂದು ಮುದಿ ಹೆಣ್ಣು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪರಿಚಯವು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಆದಹೊರತು ಮೇಲೆಬಿದ್ದು ಮಾತನಾಡುಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಈ ಮುದಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ನಾನಾದರು ಏನು ಮಾತಾಡುವುದಿದೆ ಎಂದು ನಾನೂ ಶುರು ಹಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪರ್ವತಾ ರೋಹಿಗಳ ವಿಷಯ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡವು. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನನ್ನ ವನಸ್ಸು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ ಬೆಟ್ಟ ಯಾತ್ರೆ ಯಲ್ಲೇ ಮಗ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೂ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಾನೇ, ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳ ಸುರುಳಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಕವಿದಿರುತ್ತದೆ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ನಮ್ಮ ಬಸ್ಸುಗಳು ಕಾದಿದ್ದುವು ಸಂಜೆಮುಂದೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗೋಧೂಳಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೇಕ್ ಲೂಸರ್ನ್‌ನ ಸುತ್ತವೇತ್ತಲಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ರಾತ್ರಿ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜ್ಯೂರಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದೆವು.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಸಖೆ ಹೇಳಿದ. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಮಾನವೊಂದು ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಈ ರೋಪ್‌ವೇಯನ್ನೂ ತುಂಡು ಹಾಕಿತು ಎರಡು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಆಗ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅವು ಅಧಃಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದೇ ಹೋದವು. ಎಂಟೂ ಜನರ ಹೆಣ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅಂತ.

ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಹೋಗುವಾಗ ಆತ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿದಮೇಲೆ, ಹೇಳಿದ. ಕಡೆ ಗುಟುಕು ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವಾಗ ಸಿಕ್ಕ ಕೂದಲಿನಂತೆ, ಈ ಸುದ್ದಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸುರಕ್ಷತವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆವು ಎಂಬ ನೈಜಾಂಶ, ರಕ್ಷಿಸಿತು ನಮ್ಮನ್ನು.

ಕತ್ತೆಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಾಲ, ಎತ್ತಿಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಾಲ
ನೆತ್ತಿಯಮೇಲೆ ಬಾಲವುಳ್ಳ ಈ ಹೆಣ್ಣುಗಳು
ಎತ್ತಲಿಂದ ಬಂದವೋ ಮಂಕಜ್ಜ !

— ಶರಣು

ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯ ಗೋಳಾಟ

ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕು ಈ ಸೆಕ್ರೆಟ್ರಿ ಕೆಲ್ಲ
ಇನ್ನೆಂದೆಂದೂ ಮಾಡಲ್ಲ ಈ ಕಿರಿಕಿರಿ ಕೆಲ್ಲ
ಇಬ್ರೆಂಗಸು ಸೇರ್ದೆಡೆ ರಣರಣ ಜಗಳ !
ಇನ್ನೂರ್ದಂದಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೇಗಿರೋದು ಬೈಗಳ ?
ಮೆಂಬರ್‌ಪಿಪ್ ಕೊಡೋಕೆ ತಕ್ಕಾರು
ಮನೆ ಮನೆ ತಿರ್ದೊಲ್ಲಾಂತ ಬೋರನ್ ಕರಾರು !
ಹರಿಕಥೆ ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಚಕ್ಕರು
ಟೀ, ತಾಂಬೂಲ ಅಂದ್ರೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಮೇತ ಹಾಜರು
ದಿನ ಬೆಳಗಾದ್ರೆ ಬೋರನ್ ಕೂಗಾಟ
ಸುಬ್ಬು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡ್ರವ್ವ ಅಂತ ಬೆದರಾಟ
ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಸವಾಲಿನ ವಾಕ್ಯಾಣ
ಹೃದಯಂಕ್ ತಟ್ಟದ್ರೆ ಹೋಗತ್ತೆ ಪ್ರಾಣ !
ಆಟದ್ ಬಯಲ್ಲ್ಲಿ ಹುಡ್ಗೀರ್ ಚೀರಾಟ
ನಂಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಇಲೀ ! ಎಂಬ ಕೀರಾಟ
ನಾನಾಡಿದ್ರೆ ಅವಳಾಡಲ್ವಂತೆ ಅದು weak ಆಟಂತೆ
ಇದೇ complaint ಉ ಅಯ್ಯೋ ! ನನ್ Fateಲು !
ಸಮಾಜದ್ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಬಂದ್ರೇ ತೀರು
ನನ್ ಮಗಳ್ಳೇ ಕೊಡ್ಬೇಕು ರಾಣಿ ಪಾರ್ವು
ನಮ್ಮಾಡ್ಗೇ ಬೇಡ ಗಂಡಸ್ ಪಾರ್ವು
ಶ್ರೀಮಂತ್ರಮಗ್ಗು ಮಾಡೋದೆ ಜವಾನನ್ ಪಾರ್ವು ?
ರಂಗು, ಸಿಂಗು, ಸಾತು, ಪಾತು ಹಿಡಿತಾರ್ ಪಟ್ಟು
ನಾನ್ ಬಾರಸ್ತೀನಿ ತಂತಿ ಇಲ್ಲದ್ ವೀಣೆ ಮೆಟ್ಟು
ನಾನ್ ಕಮಾನ್ ಹಾಕ್ತೀನಿ ಬಿಕ್ಕುಬಿಟ್ಟು ಪಿಟೀಲು
ವಾದ್ಯ ಮುಟ್ಟಿ ಇಪ್ಪತ್ಪರ್ವವಾದ್ರೇನು,
ಹಿಂದೆ ಕೂತು ಕೈ ಆಡ್ನಿದ್ರಾಯ್ತು

ನನ್ ಮೊಮ್ಮಗಳ್ ಡ್ಯಾನ್ಸೇ ಆಗ್ಬೇಕು
ಬಂತು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿ
ನನ್ ಮಗಳ ಸಂಗೀತಾನೇ ಆಗ್ಬೇಕು
ದಾನಿಯೊಬ್ಬರ ಅಬ್ಬರ ಧ್ವನಿ.

ಸಾಕಪ್ಪಾ ಸಾಕು ಈ ಸೆಕ್ರೆಟ್ರಿ ಕೆಲ
ಯಾರ್ಗೆ ಪಾರ್ಟು ? ಯಾವ ಪಾರ್ಟು ?
ಹಿಂದೆ ಕೂಡ್ಸಿದ್ದಲ್ಲ, ಅವಳ ಜಂಭಕಿಷ್ಟು
ಅನ್ನೋ ಮೂತಿ ತಿವಿಸ್ಕೊಳ್ಳೋದ್ ತಪ್ಪು
ಇಷ್ಟಾದ್ರೂ ಭಾಷ್ಣಾ ಮಾಡೋರು ಗಂಟೆ ಲೇಟು
ಶುರುಮಾಗ್ತಾಲೇ Fail ಉ ಮೈಕು ಲೈಟು
ಎಲೊದ್ರಪ್ಪ ಎಲೊ ಹಾಕಿ ಬೇಗ ಹಾರ
ಮಂಗೀತಪ್ಪ ಇವತ್ತಿನ್ ಎನೋದ್ ವಿಹಾರ
ಮುಂದಿನ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಗೆ ಖಂಡಿತಾ ನಿಲೊಲ್ಲಾ
ಈ ಸೆಕ್ರೆಟ್ರಿ ಕೆಲ್ಸ ನನ್ ಕೈಲ್ ಆಗೊಲ್ಲ
ಅರೆ ! ಅದೇನು ಚಮತ್ಕಾರ ಮತ್ತೆ ನಾನಿಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲ
ಸಾಕಪ್ಪ ಸಾಕು ಈ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕೆಲ್ಸ

—ಸುನೀತಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ

ಪಂಜಾಬಿ ಸುಭಾ ಸಿಕ್ಕಿತು ಅಂತ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಖ್ಖರೆಲ್ಲರೂ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿವ್ವಾರೆ.

ಪಾಣಿಪತ್ ಸುಭಾನಂತರ

ಕೇಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಗ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಹುಡುಗರು ಗಿರಿ ಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದೇನು ಉತ್ಸಾಹ! ಅದೇನು ಸಡಗರ! ಅದೇನು ಅಟಾ ಟೋಪ! ಮಧ್ಯೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ನೋಡಿಯೋ ಏನೋ ಸುತ್ತಲೂ ಗಿರಿಕಾಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಹುಡುಗರು ಹೌಹಾರಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೂ ಬಹಿರಂಗ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾನು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇಣಕಿ ನೋಡಿದೆ. “ಏನೋ! ಮಾಡ್ತಾ ಇದೀರಿ!” ಅಂತ ಕೂಗಿದೆ. “ನೀನ್ಯಾರೋ ಕೇಳುಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ದೇನೋ ರಸ್ತೆ” ಎಂದು ಗುಟುರುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಕೂತಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಎತ್ತಿದ. ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡ. “ಕಂಡವರ ಪುನೆ ಹೂ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮನೆ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಲಂಗಡಾ ಭೀಮ, ನಮ್ಮನ್ನ ಕೇಳುಕ್ಕೆ ಬರ್ತಾನೆ” ಅಂತ ಅನುಪಲ್ಲವಿ ನುಡಿದ.

“ಏನೋ ತಲೆಯೆಲ್ಲಾ ಹರಟಿ! ಏನು ಮಾಡ್ತಾ ಇದೀರಿ, ರಸ್ತೆ ಮಧ್ಯೆ” ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಏನೇನೋ ಅಂತೀಯಲ್ಲ” ಎಂದೆ. ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಳುಕಿತ್ತು. ಶಾಲಾ ಹುಡುಗರು ನನ್ನ ಉದ್ದ ಗಾತ್ರ ನೋಡಿ ಲಂಗ್ತಾ ಭೀಮ ಅಂತ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪವೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಆಗ ಹೇಳಿದ.

“ನಾವು ಚೆನ್ನಿ ಕೋಲಂ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಸೀನಿ ಕಾಲನ್ನ ಇರುವೆ ಮುತ್ತಿದುವು. ಆಟ ಆಡೋ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೀನಿ ಇರುವೆ ಗೂಡಿನ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತಿದ್ದ. ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಅಂತ ಕೂಗಿ ಇತ್ತ ಓಡಿ ಕಾಲು ತುರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಏನಾಯ್ತೋ ಅಂತ ನಾವೂ ಓಡಿದೆವು, ಆಗ ನೋಡ್ತೀವಿ ಅವನ ಪರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಂಬಳಿ ಹುಳು ಇತ್ತು. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತಿದ್ದ, ಮರದಿಂದ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು, ಸೀನಿ ಕಾಲಂ ಕೆರೆಯುಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿದ್ದಾಗ. ಆಗ ರಾವನಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಹೊಳಿತು. ಈ ಕಂಬಳಿ ಹುಳು ಇರುವೆ ಗೂಡಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಕೋಣ. ಆಗ ಏನಾಗುತ್ತೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸೀನಿ ಪರ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ಇರುವೆ ಗೂಡಿನ ಹತ್ತಿರ ತಂದು ಕೊಡವಿ, ಕಂಬಳಿ ಹುಳು ಗೂಡಿನಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಹುಳು ಇರುವೆಗಳು ಮುತ್ತಿದುವು. ಕಂಬಳಿ ಹುಳು ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತಿತು. ತಿರುಗಿ ಶರಿದು ನಿಂತಿತು. ಸರ್ಕಸ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇತ್ತು. ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೆವು” ಎಂದು.

“ಇದೇನೋ ! ನಿಮ್ಮಾಟ, ತದುಕಿ ಬಿಡ್ತೀನಿ ಕಾಲಂ ಮುಂದೆ ಕೈಗೆ ಕೊಡ್ತೀನಿ” ಅಂತ ಹೆದರಿಸಿದೆ.

ಹುಡುಗರೆಲ್ಲರೂ ಎದ್ದರು. ನನ್ನ ಸುತ್ತೂಗಟ್ಟಿದರು.

“ಇವನ ರೋಪು ನೋಡೋ” ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಧಡಿಯ ಕೂಗಿದ. ನನ್ನ ಕೈಲಿದ್ದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಎಸೆದ. ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಕೈ ಹಾಕಿದೆ. ಅವ ನುಣುಚಿ ಕೊಂಡು ಓಡಿದ. ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುಕ್ಕೆ ಓಡಲೆತ್ತಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇನ್ನಾವುದೋ ಪಿಲ್ವು ಕಚ್ಚೆಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ. ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು. ಅವನೂ ಓಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಕಚ್ಚೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲೋ, ಈ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆಯಲೋ ಅನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜನ ಗಿರಕಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಂಬಿಯೇ ಸೇರಿತ್ತು.

“ಕರಡಿ ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದೀ ! ಹುಡುಗರ ಮೈಲೆ ಕೈ ಮಾಡ್ತೀಯೇನೋ. ನಾಚಿಕೆ ಆಗುಲ್ವೆ ?” ಅಂತೊಬ್ಬ ದೊಂಬಿಯವ ಕೂಗಿದ.

“ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರೋನೋ ಇವ” ಅಂತ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆದ.

“ಎರಡು ಮಡಗೋ ಧಡಿಯಂಗೆ ಸೊಕ್ಕು ಇಳಿಸೋ” ಎಂದೊಬ್ಬ ಕೂಗಿದ್ದ ಹುಡುಗರೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಊರಿನ ಧಾಂಡಿಗರೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ಮಾಡೋರೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ.

ಸದ್ಯ ! ಪೋಲಿಸಿನವರು ಬಂದರು. ಲಾರಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರು. ದೊಂಬಿ ಕರಗಿತು. ಜೇಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಟ್ಟೆ ಹರಿದುಕೊಂಡು ತಲೆಗೆ ಗಾಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಸೊಂಟ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಲಾರೀಲಿ ನನಗೂ ಎರಡು ಬಾರಿಸಿದ ಪೋಲೀಸಿನವ.

ಮನೆಗೆ ಕುಂಟುಕೊಂಡು ಸಂದೀಗೊಂದಿಲಿ ನಡೆದು ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ ಆದಿನ : “ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ ದೊಂಬಿ ಇದ್ದ ಕಡೆ ನಾನಿರಲ್ಲ” ಅಂತ.

ಇದಾಗಿ ೦೮ ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಪಾನಿಪತ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರನ್ನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೂಡಿ ದೊಂಬಿ ಆ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಸುಡ್ತು ಅಂತ. ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇರುವೆ ಗೂಡು ಕಂಬಳಿ ಹುಳು, ಹುಡುಗರು, ನಾನು-ನಾನು, ದೊಂಬಿ-ದೊಂಬಿ, ಪೋಲಿಸು-ತಲೆ ಇಲ್ಲದ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲಿನವರು, ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಮಾತಾಡುವ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು-ಈ ದ್ವಂದ್ವ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯ ನೀತಿ ಅಂತ ಮಾತನಾಡೋರು ಕಂಬಳಿ ಹುಳು ಇರುವೆ ಗೂಡಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತೆ. ಇಷ್ಟೇ ಶಿಸ್ತು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ! ಕೂಗೋದೇನೋ ಜಯ್ ಹಿಂದ್.

✱ ಕಾಮಣ್ಣ ಇಂಗಾಯ್ತು!! ✱

ಏನನ್ನಾಯ್ತು! ಹೋಳೀ ಕಳೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಸಲ. ವಯ್ಯಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲೋ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ತರಹ ಜೇಲು ಮುಖ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿ ದಾರಲ್ಲಾ ಜನ ಅಂತ; ಓ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಅಂತ ರಾಮನತಮ್ಮನ್ನೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತೂಕ ಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ—ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ.

ಅರೆ, ಏನೀ ಕೂಗು, ಅದೂ ಹೆಂಗಸರ ಕಂಠ. ಏನಾದರೂ ಹಸು A ಸು ನುಗ್ಗಿದವೋ ಏನಂತೆ. ಇಂದಿರಮ್ಮನವರು ದೆಹಲೀಲಿ ಗಾಡಿ ಹತ್ತುತಾ ಇದ್ದಾಗೇ ಇಲ್ಲಿ ಮೀಸೆ ಇರಬೇಕಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲವೇ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಕೇಳಿದ್ದ ಧ್ವನಿ ಇನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗೇ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು “ಕಾಮಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಕಳ್ಳ...ಮಕ್ಕಳು” ಎಂದೂ ಕೂಗ್ತಾ ಇದಾರೆ ಕಾಲೇಜು ಕುವರಿಯರು.

೧೦-೧೨ ಹುಡುಗೀರು ಕಾಮಣ್ಣ slogans ಜೋರಾಗಿ ಅರಚ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಕಾಸು ಕೊಡೀ, ಕಾಮಣ್ಣ ಮಾಡ್ತೀವಿ ಎಂದೊಬ್ಬಳು ಡಬ್ಬಾ ಚಾಚೀಬಿಟ್ಟಳು ಇವಳು ಈಗಲೇ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೇಳೋದರಲ್ಲಿ ಸೂಟಿ, ಇನ್ನು ಗಂಡ ಬಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನಂಗತಿ ಎನ್ನಿಸಿತ್ತು.

ದುಡ್ಡು ತರಲು ಒಳಗೆ ಹೋದೆ. ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡು “ಪಾಪ poor man NGO ಅಂತ ತೋರುತ್ತೆ” ಎಂದಳು ಒಬ್ಬಳು ಮಿಸ್ ನನಗೆ ಕೇಳುವಷ್ಟು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತಂದು ೨೫ ಪೈಸೆ ಚಂದಾ ಕೊಟ್ಟೆ.

‘ಚಿಲೈ ಬೇಕೆ’ ಎಂದಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ವ್ಯಾನಿಟಿ ಬ್ಯಾಗ್ ತೆಗೆಯುತ್ತಾ ಬೇಡಪೂರ್ತಿ ತಗೋಳಿ ಎಂದೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಮುಸಿ ಮುಸಿ ನಕ್ಕಿದರು ಪಾಪ class ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಅಭ್ಯಾಸ.

ವಾಪಸ್ಸು ಹೋಗೋಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗ್ಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬಾರಮ್ಮ ಹಾಡೋ ಬಾಯಲ್ಲೇ “ವ ವ ವ” ಅಂತ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಮೃದಂಗದ ಧ್ವನಿ ಮಾಡಿದರು.

“ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಇದೇನು ಗಂಡ್ಸರಿಗೆ test ಆಲ್ವಾ ನಿಂದು ಎಷ್ಟು ಪರಿಕ್ಷೆಯೋ ಎಂದು ಭಕ್ತನ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟೆ...

“ ಏಳೋ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ೯ ಘಂಟೆ ಆಯಿತು” ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಿತು ಸದ್ಯ ಕನಸಷ್ಟೇ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ ಬಂತು.

—ಎಚ್. ೯ ಎ

“ಮೂರೇ ತಿಂಗಳು ಅಣ್ಣ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಹೇಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡ್ತಾರೆ, ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಣ್ಣಾ ! ಇಂತಹ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಇನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಹೋಗಾ ಬಾರಾ ಪ್ರಯಾಣದ ಖರ್ಚು ಆದರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಮಿಕ್ಕಿದ್ದೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಪುಕಟ್ಟು ಎಂದು ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಬಿ. ಎ. ತಂದೆಯೆ ದುರಿಗೆ ವಾದ ಹೂಡಿದಳು. ಗೋಗರೆದಳು.

ಗಂಡು ಹೆಂಡತಿ ಹುಡುಕಿ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ. ಈಗ ಹೇಗೂ ಶೂನ್ಯ ಮಾಸ. ಮದುವೆ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಬರಲಿ ಮಗಳು. ಎಂದೂ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಮಗಳು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಹೋಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಳು. ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಮಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗಲೂ ನೆಗಡಿ ಹಿಡಿದ ಅಮೇರಿಕನ್ನರ ತರಹ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಂಡಿದ್ದು. ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಿಸ್ ವೆಂಕು ಬಿ. ಎ. ಅಂತ ಬರೆದಿದ್ದು. ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅಮೇರಿಕನ್ನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಅಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈಕೆ ವೆಂಕು ಅಂತ ಮುದ್ದುಗರೆಯೋ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಳು ಅಂತ.

ಯಾವ ಘಳಿಗೆಲಿ ವೆಂಕು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಳೋ, ಅವತ್ತೇ ಅವಳ ಅದೃಷ್ಟ ಮಿಲಾಯಿಸಿ ಬಂತು. ರಾಜಧಾನಿಯ ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಸ್ತುಗಾರ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಮಿಸ್ ವೆಂಕು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದಾಗ ನೋಡಿದ್ದ ನಂತೆ. ಅವನ ಹವ್ಯಾಸವೇ ಅದು. ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿಯುವರನ್ನು ನೋಡುವುದು. ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಲೂ, ಯಾರು ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಅವಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಲಿದ್ದ ಹೆಸರು ವಿಳಾಸ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆಮಾತು ಈಮಾತು ಆಡ್ತಾ ಅಮ್ಮನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ. ಅಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು “ನಮ್ಮ ಭಾಗೀರ್ತಿ ಅಳಿಯ ಕಣೇ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಅಂತ, ಅವನ ಮಗಳಿರ ಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರ್ತಾಳೆ ಅಂತ ಸಾತು ಮದುವೇಲಿ ಮಾತಾಡಿಕೋತಾ ಇದ್ದರು” ಎಂದಳು. “ನಮ್ಮವರೇ ಕಣೋ ಅವರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ತಾಯಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಸೆ. ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಗಂಡ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಕೈ ತಂಬಾ ಹಣ ಇಟ್ಟು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಮದುವೆಮಾಡಿ, ಅವನ ಕೈಲಿ ಪಾಸ್‌ಬುಕ್ ಇಟ್ಟು, ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಳಿಕೊಳ್ಳಿ

ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಾನು ಕಾಶೀಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ಸೇವೆ ಮಾಡ್ತಾ ಪ್ರಾಣಬಿಡಬೇಕು ಅಂತ. ಮಗನೋ ಬಡಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮದುವೆಗೆ ಒಪ್ಪಲ್ಲ. ಎಂತೆಂತಹ ಹೆಣ್ಣು ಬಂದರೂ ಉಹ್ನು ಅಂತಲೇ ಇದ್ದ. ಓದಿ ಪ್ಯಾಸಂ ಮಾಡಿದ್ದ. ಲಾಯರಾಗಿದ್ದ. ಆದರೂ ಅದೇನೋ ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ. ಮಿಸ್ ವೆಂಕು ವಿಚಾರ ಅವನೇ ಎತ್ತಿದಾಗ ತಾಯಿಗೆ ಆಸೆ ಮೂಡಿದ್ದು ಸಹಜವೇ !

ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಆಜನ್ಮದಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ “ಹೀಗೆ ಗಾಂಧಿನಗರದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಇರುವ ಗಂಡಿದೆ” ಎಂದು ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದಳು. ಗಾಳ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಖುದ್ದಾಗಿ ಬಂದು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ತಾಯಿ ಕೈಲಿ ಜಾತಕ ಇಟ್ಟರೂ, ಆಕೇನೂ ಕಾಗದ ಹಾಕಿಸ್ತೀನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ನೆಟರು ಬಳೇಪೇಟೇಲಿ ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಗಳನ್ನು ಕರೆತರುವುದಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಹೊರಟರು. ಜಾತಕ ಕೂಡಿಬಂದುವು. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ತಾಯಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹುಡುಗ ಹುಡುಗೀನೂ ಪರಸ್ಪರ ನೋಡಿದರು, ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಮೆರಿಕಾದ ಜೀವನದಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾಷಣವನ್ನೇ ಬಿಗಿದಳು ಮಿಸ್ ವೆಂಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಆದರೆ, ಅಮೆರಿಕನ್ ಕಾನ್ಸಿಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು ಅಂತ. ಮಿಸ್ ವೆಂಕುಗೆ ಒಪ್ಪಿದಳು. ಹುಡುಗ ಕಕವನ ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪಿದ.

ಸುಲಗ್ನಾ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬೇಗ ಆಯಿತು. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ತಾಯಿ ಕಾಶೀ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಜಾತಿಯಲ್ಲದ ಜಾತಿಯವರ ಮನೇಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿದ್ದು ತಿನ್ನಬಾರದ್ದು ತಿಂದು, ಬಂದಿರೋ ಸೊಸೆ. ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಏನೋ ? ಆಗಬಾರದ್ದು ಆಗಿದೆಯೋ ಹ್ಯಾಗೋ ? ಇಂತಹ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈಲಿ ಬಡಿಸಿಸಿಕೊಂಡಂ ಊಟ ಮಾಡೋದು ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ. ಆಕೆ ಕಾಶಿ ಯಾತ್ರೆ ಕಾಶಿವಾಸದ ಸ್ಥಿರ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಹಕ್ಕಿಗಳ ತರಹ, ಹಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿಯವರ ತರಹ, ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ, ವೆಂಕು ಇವರ ಸಂಸಾರ ಶುರುವಾಯ್ತು.

ಅಮೆರಿಕನ್ ತರಹ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಾಯ್ತು. ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್ ಆಯ್ತು. ಎಲೆಟ್ರಿಕ್ ಓವನ್ ಆಯ್ತು. ಭಾರತಾವೇರಿಕಾ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿನಿ ಆದಮೇಲೆ ಬರೋರು ಹೋಗೋರು ಹೆಚ್ಚಾದರು. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿ ಅಭ್ಯಾಗತರ ಕೈ ಕುಲಾಕುವುದೇ ಒಂದು ಮೋಜಾಯಿತು. ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ತರಹ ಉಡುಪು ಹೊಲಿಸಿಕೊಂಡ. ರಾಹು ಬಡಿದ ಹಾಗಿರುವ ಟೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ. “ಟೈಂ” ಪತ್ರಿಕೆ ಓದುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ.

ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ತರಹ ಡಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದರು. ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿ ಊಟಕ್ಕಿಡುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುಟ್ಟುಸ್ವಾಮಿನೂ ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ಆದರೂ ಕೆಲವುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲಿಗೆ ಕಡಿಯುಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಆಮೇಲೆ ಉಡುಪಿ ಹೋಟಲಿಂದ ಡಬ್ಬದ ಊಟ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು.

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪುಟ್ಟುಸ್ವಾಮಿ ಲಾಯರಾಫೀಸಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್ ಮೇಲೆ ಕಾಗದ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅಮೇರಿಕನ್ ಫಿಲ್ಮ್‌ಮೋಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮೂಟ ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರಲ್ಲಿದೆ ಕಾಯಬೇಡಿ ಅಂತ.

ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್ ಮೇಲೆ “ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಊಟ ಉಡುಪಿ ಹೋಟಲಲ್ಲಿದೆ ಅವ್ವನಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಅಂತ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀನಿ” ಅಂತ ಕಾಗದ ಇತ್ತು.

ದಿಟವಾಗಲೂ ಇಂಟರ್‌ಫ್ಯಾಷನಲ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಅಂದುಕೊಂಡ ಪುಟ್ಟುಸ್ವಾಮಿ.

“ಪ್ರಸಾದ್”

ಕೊಬ್ಬರಿ ಬೆಲೆ ಗಗನಕ್ಕೇರಿದಮೇಲೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬೋನಿನಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬದಲಾ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಹಾಗಿರೋ ರಟ್ಟಿನ ಕಾಗದವನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

* * * *

ಅಮೆರಿಕನ್ ಬಿಕ್ಕಾ ಗೋಧಿಯ ಚಪಾತಿ ತಿಂದು ಶೀತ ಆಗಿ ನೆಗಡಿ ಬುಲಂ ಎಂದೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ,

ನೆಗಡಿ ಹಿಡಿದವರ ಹಾಗೆ ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಅದರ ಮರ್ಯಾದೆ ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

* * * *

ಜೋದ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ

“ಸಿನಿಮಾಗೋಗ್ಲೋಣಾಂತ ಆಸೆ ಆಯ್ತು ಕಣೋ ; ಆದರೇ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಬಡ್‌ಜೆಟ್ ಆಗಿತ್ತು ಈ ಸಾರಿ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನೇ. ತಂದೆಯವರ ಜೋಬಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಿಗತ್ತೇನೋ ಅಂತ ನನ್ನ ಕೊನೇ ತಂಗೀನ್ನ ಪೆಟ್ರೋಲಿಂಗ್‌ಗೇ ಪುಸ ಲಾಯಿಸಿದೇ. ಈ ನನ್ನ ಟ್ರೇಸರ್ ಆಪರೇಷನ್ ಏರಿಯಾ ಸೇರುವುದಕ್ಕೇ ಮುಂಚೇನೇ ನಮ್ಮ ತಂದೇ ರೂಂಗೇ ಬಂದು ಕೂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. E.T.A. ಅವರದು 13-46 Hrs. ಅದನ ಅವರು ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ before time ಬೈ ಟೂ ವಿನಿಟ್‌ಸ್ ಫಾರ್ಟಿ ಸೆಕೆಂಡ್‌ಸ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಸೀದ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಮಂಟ್ಟುಕ್ಕೆ ನನ್ನ ತಂಗೀಗೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಮಿ ಅಂತೇ ನಮ್ಮದೂ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಸ್ವಲ್ಪ ವೀಕ್. ರೂಮಿನ ಒಳಗೇ ಏನು ನಡೀತಿದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡು ಅಂತ ಸಿಗ್ನಲ್ ಮಾಡಿದೇ. ತಂದೇ Sub ಆಗೀ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ ತಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಫಾರ್‌ಮೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ...ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ಬೆಲೆ ಸೀರೆ ಯಾಕೇ ತಂದದ್ದು ಅಂತ low level straffing ಮಾಡ್ತಿದ್ದಾರೆ ತಂದೇನ್ನ...ಆದರೇ ತಂದೇ ಎಷ್ಟು Duck ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಬಂಬಾರ್ಡ್ ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ Bulls eyeನೇ ಹಿಟ್‌ಮಾಡ್ತಿದೇ...ಅಂತ ತಂಗೀ ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಮಾಡಿದಳು. ಕೊನೇಗೇ ಪಾಪ ತಂದೇ ವಾರ್ ಥಿಯೇಟ್ರಿಂದ ಮೂರಿದುಬಿದ್ದ ಪ್ಯಾಟನ್ ನಂತೇ ಬೀಟಿಂಗ್ ದಿ ರಿಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ಎದುರು ಮನೇ ಪಾರ್ವತಮ್ಮ ಹಿಂದೇ ಎಂದೋ ನಮ್ಮಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದ food aid ಸಾಸುವೇ ವಾಪಸ್ ಕೊಡುಕ್ಕೇ ಬಂದರು. ಯಾವುದರಲ್ಲಾಗಲೀ ಸಾಲಕೊಡೋದು ಬೇಡ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋದು ಬೇಡ ಎಂಬ ನಾನ್‌ಅಲ್ಟೈನ್‌ಡ್ ಪಾಲಿಸೀ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್. ಆ ಪಾಲಿಸೀನ್ನ ಮೂರಿದಳಲ್ಲ ತನ್ನ ಹೆಂಡತೀ ಅಂತ ನಮ್ಮ ತಂದೇಗೇ ಬಹಳ ಕೋಪ ಬಂದು ಒಳ್ಳೇ ನ್ಯಾಟ್‌ನ ಹಾಗೇ ಸಡನ್ ಆಗೀ ರಿವರ್ಸ್‌ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಡಾಗ್ ಫೈಟ್‌ಗೇ ತಯಾರಾದರು. ಅದರ ಸುಳಿವು ತಿಳಿದ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ ಸಾಬರ್‌ಜೆಟ್ ಬಾಂಬರ್‌ನಂತೇ ಇದ್ದ ಕೋಪವನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಸಣ್ಣ ತಮ್ಮನ ಮೇಲೇ ಉದುರಿಸೀ ಅಡಿಗೆ ಮನೇಲೀ ಮಾಯವಾದರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂಗೀ ಜೋಬಿನ ಕಡೆ 3-4 Sortie ಮಾಡೀ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಯ ಒಂದು ನೋಟನ್ನ ಸಾಲ್ವೇಜ್ ಮಾಡಿ ತಂದಳು. ನಾನು ಅವಳ ಧೈರ್ಯ, ಕುಶಲತೆ, ಕಾರ್ಯ ತತ್ವರತೆಗೇ ಮೆಟ್ಟು ಬಂದಂ ಪರಮ ವೀರ ಚಕ್ರ (ತಾಮ್ರದ್ದು) ಬಂದಂ ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟು, 1200 M P H ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೈ ವೀಲರ್ ತುಳಿದು 3-33 ಕ್ಕೆ ಥಿಯೇಟರ್ ಗ್ರೌಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಟೆಬ್‌ಡೌನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಸದ್ಯ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ಮೂತ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಅಂತ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿರು

ರಾಗೆ ನನಗೇ ಹೇಗೋ ಏನೋ ಬಂದು ಮೈನ್‌ನ್ನು ತುಳೀತಿರುವ ಭಾಸವಾಯಿತು ಏನಪ್ಪ ಹೀಗೇಂತ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಭಾವ ಸರ್‌ಪ್ರೈಸಾಗಿ ಅಕಾಷ್ಟ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಬ್ರಾಡ್ ಸೈಡ್‌ನಿಂದ...ಅವರ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಗೈಡೆಡ್ ಮಿಸೈಲ್‌ನಂತೆ ನನ್ನ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಜೋಬಿನ ಕಡೇಗೇ ಧಾವಿಸಿತು... ನಾನು ಅದರನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ಟ್ರೆಂಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ ಕ್ಯಾವುಪ್ಲೇಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ... ಆದರೂ ಸಹ ಅವರ ರಾಡರ್ ಬಹಳ ಸೆನ್‌ಸಿಟೀವ್...ಏನೂ ಇಲ್ಲರೀ ಏನು ಇಲ್ಲಾರೀ ಭಾವ ಅಂತ ನಾನು Air raid ಸಿಗ್ನಲ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಹಿಟ್ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡಿದರು...ಇನ್ನ ನನ್ನ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಏನಿದೆ? ಕಾಫೀ ಆದರೂ ಕುಡಿದು ಬರೋಣ ನಡೀರಿ ಎಂಬ ಡಿಕ್ಲೇರೇಷನ್‌ಗೇ ಸೈನು ಹಾಕೇ..."

—ಶನಿ

ಏನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹೇಬರು Xray ತೆಗೆಸಿಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ವಜ್ರದ ಉಂಗುರ ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಯ್ತಂತೆ. ನೀವೇನಾದರೂ ತೋಗೊಂಡಿದೀರಾ ಡಾಕ್ಟರ್?!

ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟದ್ದೆ ಮಾಡ್ತೆ ಇರ್ತಿದ್ವೆ ?

ಮಿಟಕಲಾಡಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಹಾ ಮೊಂಡು. ನಾಳೆ ಗಂಡನ ಮನೇಲಿ ಅದು ಹ್ಯಾಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತೋ ಈ ಹುಡುಗಿ ಅಂತ ಆಕೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಪ್ಪಂದರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಯೋಚನೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಹತ್ತು ಕಡೆ ವರ ಹುಡುಕಿದರು. ನೂರು ಕಡೆ ಜಾತಕ ತೋರಿಸಿದರು. ಅದು ಹ್ಯಾಗೆ ಈ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮೊಂಡು ಆನ್ನೋದು ತಿಳೀತೋ ಯಾವ ಕಡೆಗೂ ಗಂಡು ಗೊತ್ತಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಮೆಂತ್ಯದ ದೋಸೆ ಮಹಾಬಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ನಿಮಗೆ ? ಅವನ ತಮ್ಮನಿಗೆ ಈ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಜಾತಕ ತೋರಿಸಿದರು. ಮಹಾಬಲು ತಮ್ಮ ಯಾರು ಗೊತ್ತೆ ? ಗೊಜ್ಜವಲಕ್ಕಿ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ. ಇವರ ಮನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡೋಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತವರು ಹೆವರೋರು. ಯಾಕುತಿರೋ...ದೋಸೆ ಹಿಟ್ಟು ರುಬ್ಬಿ ರುಬ್ಬಿ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸೊರಗಿ ಹೋದಾವೋಂತ ಭಯ. ಆಲ್ತೆ ಅವಲಕ್ಕಿ ಭತ್ತ ಕುಟ್ಟೋದೋಂದ್ರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ? ಈ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರ ಪರಮಾಯಿಷಿ ಫಲಹಾರ ಒದಗಿಸೋಕೆ ಯಾವ ಮಹಾರಾಯ್ತಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಡೀ ಮೊಹಲ್ಲಾಕ್ಕೆ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಇಂತಹ ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಮೊಂಡಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಾಳೆ? ಎಂದು ಗೊಜ್ಜವಲಕ್ಕಿ ಗೋವಿಂದಯ್ಯನೊಬ್ಬ ವರನಿಗೆ ಚಿ|| ಸೌ|| ಹ|| ಕು|| ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂಬ ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಧರ್ಮ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಳಾ ಊದಿಸಿ ಮದುವೆ ಆಗಿಯೇ ಹೋಯಿತು.

“ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ”—

“ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ”—

—ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟರು ಮಹಾಬಲು ಗೋವಿಂದಯ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಈ ಮಿಟಕಲಾಡಿ ಮೊಂಡಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೈ ಈ ಹೈರಾವಣ ಮೈರಾವಣರು ಒಂದಂ ಕೊಳಗ ಮೆಂತ್ಯದ ದೋಸೆಹಿಟ್ಟು ರುಬ್ಬಿಸೋದು ಇರಲಿ ಪಂಚಪಾತ್ರೇಲಿ ನೀರು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದಂ ಬಿಡ್ಲಿ ಸಾಕು ಎಂದರು. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಮನೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಗೋವಿಂದಯ್ಯನ ತಾಯಿ ಮುದುಕಿ ಸೊಸೆ ಮುದ್ದು ಎಂದು ಮೊದಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದಳು. ತೊಕಡಿಸುವಾಕೆಗೆ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಿ ಮಲಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಹಾ ಕೊಬ್ಬಿದಳು. ಮುದುಕಿಗೆ ಸಹಾಯ ಇರಲಿ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮಹಾರಾಣಿಯ ಸೇವೆಯೇ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು.

“ಗೋವಿಂದೂ ನಿನ್ನೆಂದ್ರಿಗೆ ಹೇಳೋ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ಲಿ” —ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದಳು. ಗೋವಿಂದ ಹೊಸ ಹೆಂಡ್ತಿಗೆ ಕೈ ಹೊಸೆದು ಹೊಸ ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆ ದಂಡೆ ಮುಡಿಸಿ ಪೂಸಿಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ.

“ಆಯ್ಯೋ ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟೆ ನಾನು ಮಾಡೋದು ಮಾಡೇ ಮಾಡ್ತೀನೀ...”

—ಎಂದು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾಗ ಎಳೆದು ಮಂಸಂಗು ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೇನು ಇವಳಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿರೋದು. ಮಹಾಬಲಯ್ಯನಿಗೆ ಗೋವಿಂದ ಯ್ಯನಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಬಲನ ಹೆಂಡ್ತಿ ತನ್ನ ತೌರುಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಳು ಗಂಡು ಕೂಸು ಹಡೆದಿದ್ದಳು. ಗೋವಿಂದಯ್ಯನ ತಾಯಿಗೆ ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ ಬಂತು. ಆಗಲಾದರೂ ಈ ಮಹಾರಾಯ್ತಿ ಮನೆಗೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡವೆ ! ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಗಂಟೆಹೊತ್ತು ತೀಡಿ ತೀಡಿ ಜಡೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಪೌಡರು—ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೇದಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಜಗಿಯುತ್ತಾ ಕೂತಳು. ಅತ್ತೆ ನರಳಿ ನರಳಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಸುಸ್ತಾದಳು.

“ಲೇ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಜ್ವರ ನೀನು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಬೇಡವೇನೆ ?” —ಕೇಳಿದ ಗಂಡ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ.

“ಆಯ್ಯೋ ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟೆ ಮಾಡೋದು ಮಾಡ್ಲಿ ಇರಾರ್ತೇ” —ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಳು ಹೆಂಡ್ತಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ.

“ಯಾತರ್ದೇ ನಿನಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರೋದು ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟೆ ಅಂತಿಯಾ—ಸಾಕು ಚಲ್ಲು ಚಲ್ಲು ನಡಿ ನಡಿ ಅಡಿಗೆಗೆ ಇಡು ನಡಿ.”

—ನಾಲಿಗೆ ಚಾಚಿ ತುಡಿ ಕೆಂಪು ನೋಡಿಕೊಂಡು ವಯ್ಯಾರದಿಂದ ಕಿವಿ ರುಮ್ಮಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಅರಿಶಿನದ ಕೆನ್ನೆ ಕಾಡಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಲು ಚಲುವೆ ಮಿಟುಕಲಾಡಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟು ಹೇಳಿದಳು.

ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟೆ ಮಾಡೋದು ಮಾಡ್ಲಿ ಇರ್ದೀನೇ ”

“—ಥೂ ಇವಳ ಮನೆಬೀಳ ಯಾತರವ್ವ ಸುಡುಗಾಡು ಇವಳಿಗೆ ಕೊಡೋದು ಕೊಡೋದು ! ಏಂ? ಅಮ್ಮನ ಮೈ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಅಂದ್ರೆ ನಿನ ತಲೆಯೂ ಸರಿ ಇಲ್ಲೇನು ?”

“ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟೀ...”

“—ಎಂದು ಅವಳು ಇನ್ನೂ ಮಾಮೂಲಿ ಮಾತು ಮುಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಗೊಜ್ಜುವಲಕ್ಕಿ ಗೋವಿಂದಯ್ಯನಿಗೆ ನಲಿ ಶಿಖಾಂತ ಕೋಪ ಉಕ್ಕಿ ಬಂತು. ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ನಾಯಿಕನ್ನಿಗೆ ಸಹ ಹೊಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯ

ಜಡೆ ಹಿಡಿದಂ ಚನ್ನಾಗಿ ಬಾರಿಸಿಬಟ್ಟು ಗೋವಿಂದ. ಬೈಯ್ಯಕೊಡದೆಂದಿದ್ದ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಳಸೇವೆ ಸೊಸೆಗೇ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡು ಅಮ್ಮ ಗೊಳೋ ಅಂತ ಆತ್ಮಳು, ಗೋವಿಂದನೂ ಹೊಡೆದದ್ದು ತಪ್ಪು ಅಂದಂಕೊಂಡ. ಆದರೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ !!! ಪಾದ ರಸದಂತೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದಳು. ಡಬರಿ ಮಂತ್ಯದ ದೋಸೆ ಹಿಟ್ಟು ರುಬ್ಬಿದಳು. ಪರಾತದ ತುಂಬಾ ಗೊಜ್ಜು ವಲಕ್ಕಿ ಮಾಡಿದಳು, ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ಗುಡಿಸಿ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗವಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಿದಳು. ಪಾತ್ರೆಪಡಗ ತೊಳೆದು ಕನ್ನಡಿ ಮಾಡಿದಳು, ಅಗಸರು ನಾಚುವಂತೆ ರಾಶಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದು ಇಸ್ಮಿ ಮಾಡಿದಳು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡುವಾಗ ನಗು ನಗುತ್ತಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಳು.

“ ಎಲಾ ಇವಳ !! ಎಂತಹ ಜಾದೂ ಮಾಡಿದೆ ಇವಳಿಗೆ ಎರಡು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಗಿದೂ ”—ಎಂದು ಗಂಡ ಗೋವಿಂದನೂ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ರಾತ್ರಿ ಲಾಠ್ಯದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಸುಂಡೆ ಬಿದ್ದ ಕೆನ್ನೆ ನೇವರಿಸಿ ” ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕ್ಷಮಿಸು...ತಾಳ್ಮೆಗೆಟ್ಟು ಏಟು ಬಿಗಿದೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಯ್ತು...” — ಎಂದು ಪೂಸಿಮಾಡಿದ.

ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆತ್ಮಳೆ ! ಹೊಡದ್ದಕ್ಕೆ ಕೋಪವೆ ! ಇಲ್ಲ. “ ಅಲ್ಲೀ ನನ್ನ ತೊರು ಮನೇಲಿ ನಿತ್ಯ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸೋದರತ್ತೆ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆದೇ ನನಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡು ಅಂತ ಅನ್ನಿದ್ದದಂ. ಅದೇ ನನಗೆ ರೂಢಿ ಇಲ್ಲಿ ನೀವುಗಳು ಸೊಸೆ ಅಂತ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸರಿ ಹೋಗತ್ತೇ...”

“ ಓ ! ಆಂ ! ಇದೆಯೇ ನೀನು ನಿತ್ಯಾ ಅಂತಿದ್ದದ್ದು ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟಿ ಮಾಡೋದು ಮಾಡ್ತೀನೀಂತಾ...ಹಹ್ಹಹಹ್ಹ...ಮೊದಲೇ ಎರಡು ಬಿಗೀರೀಂತ ಅಂದಿದ್ದೇ...”

“ ಐ ನಂದೇನು ತಪ್ಪು...ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಮಾಡೋದು ಮಾಡ್ತಾನೇ ಇರ್ತಿದ್ದೇ...”

“ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದಣದಿದ್ದೀ ಮಲೆಕ್ಕು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಏಳಬೇಕು...”

“ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಕೊಡೋದು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು ಆಂ...ನಾನೂ—”

“ ಆಗ್ಗೇ ಮಹರಾಯ್ತೇ ಕೊಡ್ತೀನೀ ಬಿಡ್ತೀ...” — ಎಂದು ಗುದ್ದಿದ ಗೋವಿಂದ—ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಲಗಿದಳು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ

ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಾಲರ್

ಬಲ್ಬುಗಳು

ಬೆಂಗಾಲರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೩

ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆಯೆ ?

ಕೈಕಾಲು ಸೋಲುತ್ತದೆಯೆ ?

ಮೆಡಶಿರ ಬಿಗಿಯುತ್ತದೆಯೆ ?

ಹೀಗಾಗಲು ಮನಸ್ಸಿನ ಆತಂಕಗಳು ಕಾರಣವೇ ?

— ಅರಿತು ಗುಣಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು —

ಮನೋನಂದನ ವನ್ನು ಓ ದಿ

ರೋಗಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳು — ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವರೂಪ

ಡಾ|| ಎಂ. ಶಿವರಾಂ, ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಬಿ., ಬಿ.ಎಸ್.,
ಅವರಿಂದ

ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ

771, ವಿದೇಹ

೧೭ ನೇ ಕ್ರಾಸ್ ರಸ್ತೆ :: ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ

ಬೆಂಗಳೂರು-೩